

กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานมุขตลกพื้นบ้านอีสานเรื่องหัวพอกับจัน้อย

Strategies in Creating Humoring Isan Humorous Folktale: Old Monk and Young Novice

สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ¹ / Somsak Phansiri¹

¹ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University
Buri Ram, 31000 Thailand

Email : spariyat@gmail.com

Abstract

This article aimed to study strategies in creating humor in the Isan humorous folktale: old monk and young novice from 28 texts out of 45 original texts, using the framework of humorous theory and linguistic theory of humor. The study revealed that the humor was created by conflict between two characters in Buddhism: old monk and young novice, which was consistent with the theory of Superiority and Degradation, theory of Incongruity, theory of Relief of Tension and Release from Inhibition. The **cruxto** create humor in the texts was deceit, foolishness, coincidence, advantage, offence, whereas, the linguistics of humor was pun, sex symbol, quip, riddle and connotation.

Keywords: strategies in creating humor, Isan humorous folktale, folktale of old monk and young novice

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสร้างอารมณ์ชั้นในนิทาน มุกตลกพื้นบ้านอีสานเรื่องหัวพอกับจวน้อยจากนิทาน 28 เรื่องจากต้นฉบับเดิม 45 เรื่อง ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการสร้างอารมณ์ชั้นและการใช้ภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ชั้นในการ วิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การสร้างอารมณ์ชั้นเกิดจากปมการขัดแย้งของสองตัวละคร หลักในวงการศาสนา คือหลวงพ่อกและเณรน้อย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการข่มท่าน ทฤษฎีการ ผิดฝาผิดตัว และทฤษฎีการปลดปล่อย ปมเรื่องทีก่อให้เกิดอารมณ์ชั้นได้แก่ การถูกหลอก ความโม่งเขลา การใช้กลอุบาย ความบังเอิญ การเอาเปรียบ การทำผิดศีล ส่วนการใช้ภาษา เพื่อสร้างอารมณ์ชั้น พบว่า มีการใช้คำพวน การใช้สัญลักษณ์เพศ การพูดเล่นคารม การใช้ ปริศนา การใช้คำที่มีความหมายอ้อม

คำสำคัญ: กลวิธีการสร้างอารมณ์ชั้น, นิทานมุกตลกพื้นบ้านอีสาน, นิทานเรื่องหัวพอกับจวน้อย

บทนำ

ในภาคอีสานจะมีนิทานประเภทหนึ่งเรียกว่านิทานก้อมซึ่งเป็นเรื่องเล่าที่เน้นหนัก ไปทางการนินทา การเหน็บแนม การเย้ยหยัน เสียดสีบุคคล เพื่อให้แสดงให้เห็นว่าใครดีกว่าใครหรือว่าเด่นกว่าใคร จึงปรากฏว่ามีนิทานประเภทนี้มากในท้องถิ่นอีสาน เช่นนิทานพ่อกกับลูกเขยนิทานเซียงเหมียง ซึ่งนิทานเหล่านี้บางเรื่องก็สนุกสนาน บางเรื่องก็ขำขัน บางเรื่องก็ตลกแบบสัปดน แต่ทั้งหมดนี้ไม่มีเรื่องใดที่เป็นเรื่องจินตนาการทั้งหมดล้วนแต่เป็นนิทานที่มีต้นเค้ามาจากเหตุการณ์จริงเป็นหลัก นิทานก้อมของภาคอีสาน มักจะมีลักษณะเช่นนี้เป็นส่วนใหญ่ แต่อาจจะมีการตัดต่อบ้าง แต่งเติมบ้าง แต่เนื้อหาของเรื่องเป็นอย่างเดียวกัน แสดงถึงการกระจายของนิทานพื้นบ้านโดยการเล่าต่อ ๆ กันไป ซึ่งเป็นความฉลาดหลักแหลมของผู้เล่านิทานเอง เพราะจำเป็นต้องปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมให้ดีที่สุด ดังนั้นนิทานก้อมจึงแพร่หลายในอีสาน ปัจจุบันนิทานก้อมนี้ได้แพร่กระจายไปสู่วงวิชาการมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากที่นิทานพื้นบ้านได้ถูกบรรจุเอาไว้ ในหลักสูตรการเรียนการสอน ในรายวิชาคติชนวิทยา ของสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ทำให้นิทานพื้นบ้านได้กระจายไปอย่างมากมาย (Senasui, 2003, preface)

ในนิทานพื้นบ้านประเภทมุกตลกนั้น นิทานมุกตลกเป็นนิทานขนาดสั้นและมีโครงเรื่องที่ไม่ซับซ้อนโดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เล่ากันในหมู่คนที่คุ้นเคยกัน โดยมุ่งหวังให้เกิดความสนุกสนานเป็นหลัก สาธะสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าจะเป็นไปได้ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ (Liaphenseng, 2009: 69) ในประเด็นนี้ นิทานมุกตลกนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ มุกตลกขบขัน และ มุกตลกหยาบโหลน ในมุกตลกทั้งสองนั้น ในมุกตลกประเภทขบขันนั้น ความขบขันเกิดจากความไม่น่าจะเป็นไปได้ ของพฤติกรรมหรือว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ความฉลาด ความโง่ การแกล้งแหย่ การคุยโว กลโกง หรือความผิดปกติของร่างกาย หูหนวก ตาบอด จมูกบี้ เป็นต้น ส่วนในมุกตลกประเภทหยาบโหลนนั้น ความขบขันจะเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องที่เกิดจากการทำผิดประเวณีของผู้ประพฤติพรหมจรรย์ เช่น เรื่องตาเถนยายซี หรือเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัว เช่น ลูกเขยกับแม่ยาย น้องเมียหรือ ความขบขันในเรื่องของการใช้ภาษา เช่น การใช้คำพวนที่เกี่ยวข้องกับเพศโดยตรงซึ่งโดยปกติแล้วคำพวนเหล่านี้จะไม่น่ามาพูดในการสนทนาตามปกติ ตัวอย่างในเรื่องหลวงพ่อกับเณรน้อย

นิทานเรื่องหัวพ่อกับจวน้อยเป็นนิทานที่ไม่มีหลักฐานการเล่าที่แน่นอน เป็นแต่เพียงเรื่องทีคนเก่าแก่เล่าให้ลูกหลานฟังสืบต่อกันมา ซึ่งไม่ได้ระบุสถานที่เกิดจริงว่าเป็นที่ไหน ไม่ได้บอกระบุตัวผู้แสดงจริงว่าเป็นใคร บอกแต่เพียงสถานภาพว่าเป็นหัวพ่อและจวน้อยเท่านั้นหรือหากว่าจะระบุชื่อหรือสถานที่ก็เป็นเพียงการสมมติให้เห็นชัดเจนเท่านั้นถ้าหากว่าผู้ที่จะนำไปเขียนหรือเล่าต่อไป ก็สามารถประยุกต์เนื้อหาเพิ่มเติมได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ บางเรื่องอาจเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งมีการนำมาเล่าสืบๆ ต่อกันมา เป็นเรื่องการนินทาของคนสมัยก่อน เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจแก่ลูกหลานสมัยต่อมา เป็นเรื่องเล่าสนุกสนานให้ความเพลิดเพลินเมื่อยามพักผ่อนของคนในสมัยโบราณ (Senasui, 2003: preface) นิทานเรื่องหัวพ่อกับจวน้อย เป็นนิทานก้อมประเภทนิทานมุกตลกในแวดวงของนักบวชในพุทธศาสนา คนอีสานเรียกว่า หัวพ่อกับจวน้อยเพราะคำว่า หัวพ่อกับจวน้อย เป็นคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสานที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน โดยที่ตัวละครทั้งสองเป็นผู้ที่ละเพศฆราวาสแล้วมาบวชในพุทธศาสนาแล้วเกิดการชิงดีชิงเด่นกัน คำว่า หัวพ่อ ในภาษาถิ่นอีสานหมายถึงหลวงพ่ผู้ที่เคยมีครอบครัวมาก่อนแล้วทิ้งครอบครัวมาถือบวช นิสัยเดิมแบบฆราวาสก็ติดตัวมา เห็นอะไรในวัดน่าสนใจก็อยากได้อยากมีละโมบอยากได้ทุกอย่าง ส่วนจวน้อยนั้นก็คือเณรน้อยน้อยที่คอยดูแลอุปฐากหลวงพ่อ คอยรับใช้หลวงพ่อยู่ แต่พอสังเกตเห็นพฤติกรรมดัง

กล่าวของหัวพอกก็ไม่พอใจ จึงมักจะเกิดการคิดหาอุบายเพื่อกลั่นแกล้ง จึงเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างหัวพอกกับจวน้อยอยู่ตลอดเวลาส่วนใหญ่หลวงตลกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ จนกลายเป็นนิทานก้อมที่เล่าขานกันอย่างสนุกปากในภาคอีสาน นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องเล่าแบบมุขปาฐะอยู่ยังไม่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มมาก่อน จนถึงปี พ.ศ.2546 พระมหาสุนทรเสนาชุย ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประสงค์ที่จะรวบรวมนิทานพื้นบ้านที่เคยโด่งดังและเป็นนิยมชื่นชอบของคนโบราณและเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในเชิงคติชนวิทยา จึงได้มอบหมายงานให้พระนิสิตวิชาเอกปรัชญาและศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ไปลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ภาคอีสานและเรียบเรียงตีพิมพ์นิทานจากคำบอกเล่าเป็นรูปเล่มขึ้นมา ซึ่งเป็นต้นฉบับที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานมุขตลกพื้นบ้านภาคอีสานในครั้งนี้

วัตถุประสงค์และวิธีการศึกษา

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานมุขตลกภาคอีสาน เรื่องหัวพอกกับจวน้อย โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูล คือต้นฉบับนิทานที่เรียบเรียงโดย พระมหาสุนทรเสนาชุย จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ มหาอูร์ ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งประกอบด้วยนิทาน จำนวน 45 เรื่องแต่ละเรื่องจบในตัวเองเป็นตอน ๆ ไปซึ่งแม้บางเรื่องบางตอนจะพบว่ามีความซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง ซึ่งเป็นเพราะว่านิทานเหล่านี้ถูกเล่าและแต่งเติมโดยคนหลายคนทั้งต่างวาระต่างพื้นที่กันจึงทำให้เกิดความแตกต่างและเหมือนกันในข้อปลีกย่อยได้แต่ในขณะเดียวกันบางเรื่องที่ซ้ำกันนั้นยังแสดงให้เห็นข้อปลีกย่อยที่ไม่พบในเรื่องเล่าอีกเรื่องได้ ซึ่งเป็นเสมือนการให้รายละเอียดเพิ่มเติมที่ไม่ปรากฏในเรื่องเล่าอื่น ๆ ซึ่งถ้าหากว่านำเนื้อหาของเรื่องเล่าที่ซ้ำกันต่างวาระมารวมกันจะเป็นเรื่องเดียว ย่อมจะทำให้มีเนื้อหาสมบูรณ์ต่อเนื่องได้อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้จะวิเคราะห์เฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาไม่ซ้ำกันในกรณีที่เนื้อหาซ้ำกันจะวิเคราะห์เรื่องเดียวที่มีเนื้อหาสมบูรณ์กว่าซึ่งพบว่าจำนวน 28 เรื่องโดยมีแนวทางการศึกษาดังนี้ การอ่านวิเคราะห์ต้นฉบับนิทานด้านแนวเรื่องแนวคิดหลักสาระสำคัญของนิทาน สรุปเรื่องย่อและวิเคราะห์กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันตามกรอบแนวคิดทฤษฎีอารมณ์ขัน และวิเคราะห์การใช้ภาษาในการสร้างอารมณ์ขันในนิทานมุขตลก

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

ทฤษฎีการสร้างอารมณ์ขันมีนักวิชาการให้แนวคิดไว้หลายแนวทาง (Wimonchan, 2005:52-53) ทฤษฎีอารมณ์ขันเป็นทฤษฎีที่อธิบายการเกิดอารมณ์ขันและสาเหตุที่คนเรามีอารมณ์ขัน ศักดา วิมลจันทร์ ได้สรุปจากแนวทางของ Sdorow (2005) ที่จำแนกทฤษฎีอารมณ์ขันไว้ 3 ทฤษฎี ไว้ในหนังสือเรื่อง Psychology ดังนี้

1) *ทฤษฎีข่มขาน* ของ Thomas Hobbes ซึ่งมองว่า คนเรารู้สึกสนุก เมื่อเรื่องขำขันทำให้เรารู้สึกว่าเหนือกว่าผู้อื่น โดยมีผลวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า เรื่องขำขันที่บุคคลเป้าหมายถูกทำให้ต่ำลง จะสนุกกว่าเรื่องขำขันที่ทำให้บุคคลเป้าหมายสูงขึ้น เราจะสนุกยิ่งขึ้นไปอีก ถ้าคนเรารู้สึกว่าเหนือกว่านั้น เป็นคนที่เราไม่ชอบหรือว่า เราชอบเรื่องโจ๊กที่หัว มีคนยื่นมือมาตบไหล่เรา ในขณะที่เตะอีกคนหนึ่งตกกะไตไป นักวิจารณ์เชิงเสียดสี และคอลัมนิสต์หนังสือพิมพ์สร้างอารมณ์ขันด้วยวิธีนี้ได้มานานแล้วหรือกลุ่มอิทธิพลที่พวกเราไม่ชอบเป็นเป้าหมาย

2) *ทฤษฎีผิดฝาผิดตัว* ของ Immanuel Kant ที่มองว่า เรื่องขำขันแบบผิดฝาผิดตัวเอาเรื่องทีเข้ากันไม่ได้มาอยู่ด้วยกัน ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ทำลายความคาดหมายของเราแล้วทำให้เกิดอารมณ์ขัน

3) *ทฤษฎีปลดปล่อย* ของนักคิดหลายคน เช่น Sigmund Freud (1905) ที่มองว่าอารมณ์ขันคือยาระบายของความทุกข์กังวลอันเกิดจากการสะกดกลั่นความรู้สึกทางเพศและความก้าวร้าว

ส่วน Macauley มองว่าเรื่องขำขันทำให้ความเครียดกังวลของเราเพิ่มขึ้นแล้วทำให้ลดต่ำลงโดยทันทีทำให้เกิดการปลดปล่อยที่พึงพอใจจนต้องหัวเราะ ในขณะที่ Shurchiff มองว่าความกังวลและความประหลาดใจยังมีมากเท่าใด ผู้คนก็จะยิ่งรู้สึกว่าการขำขันยิ่งสนุกมากขึ้นเท่านั้น หลังการปลดปล่อย ส่วน Schill & Laughin มองว่า คนส่วนมากชอบการตลกหรือตลกเรื่องเพศซึ่งมีวิธีผูกเรื่องให้เราคิดเครียดในเรื่องเพศ แล้วจบลงด้วยบรรทัดเด็ด ซึ่งปลดปล่อยความเครียดของเราลงโดยทันที

ในขณะที่ Martin (2007) ก็ได้เสนอทฤษฎีอารมณ์ขันไว้ 8 ทฤษฎี ในหนังสือ Psychology of Humor ไว้ดังนี้

1) *ทฤษฎีด้านชีววิทยา สัตวศาสตร์ และวิวัฒนาการ* ซึ่งอธิบายว่า อารมณ์ขันและการหัวเราะเป็นกลไกธรรมชาติที่ช่วยให้สุขภาพของมนุษย์อยู่ในสภาวะที่ดี เช่น รักษาสมดุลของระบบในร่างกาย ควบคุมความดันโลหิต เพิ่มออกซิเจนให้เลือด นวดพื้นอวัยวะที่สำคัญเพิ่ม

การไหลเวียนโลหิต ย่อยอาหาร ช่วยผ่อนคลายระบบ และสร้างเสริมสุขภาพะ กลไกนี้ผ่านการวิวัฒนาการมาหลายร้อยปี จนกลายเป็นพฤติกรรมในเชิงตอบสนองที่เราเรียกว่า อารมณ์ขัน

2) *ทฤษฎีผู้อยู่เหนือกว่า* ทฤษฎีนี้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับทฤษฎีข้ามท่าน 3) *ทฤษฎีผิดฝาผิดตัว*

4) *ทฤษฎีประหลาดใจ* ทฤษฎีนี้มีข้อแตกต่างจากทฤษฎีผิดฝาผิดตัวอยู่ที่ ความฉับพลันทันที หรือความรู้สึกตกใจ แต่เป็นเรื่องที่ไม่เป็นอันตรายในการสื่อสารเรื่องโจ๊กหรือการ์ตูนขำขัน ทฤษฎีนี้ถูกนำมาใช้มากที่สุด โดยทำให้ผู้อ่านคาดหมายเรื่องราวไว้อย่างหนึ่งแต่แล้วก็ให้คำตอบตอนจบเป็นอีกอย่างหนึ่ง ด้วยความคิดแบบแหวกแนวที่ผู้อ่านคิดไม่ถึง 5) *ทฤษฎีความขัดแย้งสองจิตสองใจ* ทฤษฎีนี้มีความคล้ายกับทฤษฎีผิดฝาผิดตัว แต่ต่างที่ว่าทฤษฎีหลังเน้นที่ความขัดแย้งของเรื่องราว ส่วนทฤษฎีก่อนเน้นที่ความขัดแย้งของอารมณ์ เป็นการปะทะกันของอารมณ์ที่ขัดแย้งกัน 6) *ทฤษฎีปลดปล่อยและโล่งใจ* 7) *ทฤษฎีเข้ารูปเข้ารอย* อย่างไม่ทันตั้งตัว ทฤษฎีนี้มีความคล้ายกับทฤษฎีผิดฝาผิดตัว แต่ต่างกันที่ว่าทฤษฎีนี้เน้นที่การเข้ารูปเข้ารอยของเหตุผล ที่ไม่น่าเป็นเหตุผล ในทำนองการเล่นเกมถ้าม ปัญหาน่าตอบ

8) *ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมุนด์ ฟรอยด์* ที่อธิบายว่าความแตกต่างของเรื่องตลก ปฏิภาณ และ อารมณ์ขัน เป็นผลที่เกี่ยวข้องกับการสะสมและปลดปล่อยพลังอารมณ์ ในภาวะต่างๆ กล่าวคือ เรื่องตลกเป็นการปลดปล่อยที่เกี่ยวกับความคิด ปฏิภาณเป็นการปลดปล่อยอันเกิดจากการสกัดกั้นของจิตฝ่ายสูง และอารมณ์ขัน เป็นการปลดปล่อยความรู้สึก

ส่วนในการใช้ภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ขันในนิทานมุขตลกนั้น มีนักวิชาการไทย อธิบายไว้ดังนี้ Sastri (1986: 55-81) กล่าวว่าภาษาที่สร้างความตลกขบขันนั้น มี 6 ลักษณะ คือ 1) *การเล่นคำ (pun)* เช่น การเล่นคำเดียวแต่มี 2 ความหมาย 2) *การพูดเล่นคารม (quip)* 3) *การพูดสองแง่ (double entendre)* 4) *อุปบท (anecdote)* การบรรยายเหตุการณ์ซึ่งจบในตัว จบด้วยข้อความสำคัญที่สร้างความขบขันตอนท้ายเรื่อง (punch line) 5) *การเยาะเย้ย (satire)* 6) *การล้อ (parody)* 7) *ริกมาโรล (rigmazole)* เป็นการเล่าเรื่องเพื่อสร้างความขบขันเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลว่ามีความเหมาะสมกับเรื่องหรือไม่ 8) *เอบีแกรม (ebigram)* การแต่งคำประพันธ์ขนาดสั้นมีการเล่นคำพลิกแง่เพื่อสร้างอารมณ์ขัน 9) *กลอนนिरอรธ (nonsense verse)* อยู่ในคำประพันธ์ที่ไม่มีการจำกัดหรือบังคับเรื่องถ้อยค

สอดคล้องกับแนวคิดของ Srithada (2542: 232-234) ที่กล่าวว่าภาษาที่ทำให้เกิด การขบขันนั้นจะมีลักษณะดังนี้ 1) *การเล่นคำ* เช่น คำพ้อง คำคล้องจอง 2) *การใช้คำย่อและอักษรย่อ* มุ่งให้ตีความแตกต่างจากแบบแผนหรือความนิยม 3) *การใช้คำหยาบและคำผวน* 4) *การใช้คำสองแง่สองง่า* มุ่งให้ตีความในเรื่องเพศ 5) *การใช้สัญลักษณ์ในความหมายไม่ตี*

เช่น ในเรื่องเพศ 6) การใช้ภาพพจน์ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ อธิพจน์ 7) การใช้ภาษาถิ่นและภาษาต่างประเทศ มุ่งล้อเลียนหรือแปลความหมายจากปกติ 8) การเล่นสำนวน มักจะแปลงถ้อยคำจากสำนวนเดิมเพื่อสื่อความหมายใหม่ 9) การพูดขัดแย้งกับความจริง 10) การเหยียดหยัน เป็นการกล่าวเหยียดทั้งด้านรูปลักษณ์และพฤติกรรมที่น่าขบขัน 11) การประชดประชัน ทั้งด้านรูปลักษณ์และพฤติกรรมเพื่อสร้างความขบขัน 12) การถากถางแฉกฉิ่น เป็นการกล่าวเพื่อให้ผู้อื่นเจ็บใจทำให้ผู้ชมเกิดความขบขัน 13) การล้อเลียนบุคคลและสถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ โดยล้อให้เกินจริงหรือผิดจากความเป็นจริงเพื่อสร้างความขบขัน

ในขณะที่ Klahwikgid (2005: 144-142) กล่าวว่ากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันมี 8 กลวิธี ได้แก่ 1) การทำให้เป็นเรื่องสัปดน 2) การล้อเลียน 2 แบบ คือ ล้อเลียนโดยอ้างถึงบุคคลและล้อเลียนโดยอ้างถึงสถานการณ์ 3) การใช้สัญลักษณ์ 2 แบบ คือ สัญลักษณ์เกี่ยวกับอารมณ์ดีและเสียงหัวเราะ ซึ่งมีทั้งแบบให้รูปสัญลักษณ์ คือ -) แทน หน้าคนกำลังยิ้ม และ ใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์ คือ 5-5-5 แทนเสียงหัวเราะของคน และสัญลักษณ์ที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะบุคคล เช่น ห่วงยาง หมายถึง คนอ้วน 4) การเล่นสำนวน 3 ลักษณะ คือ เล่นสำนวนตรงตัว เล่นสำนวนโดยเลียนแบบสำนวนเดิม และ เล่นสำนวนใหม่ 5) การใช้คำถาม 3 ลักษณะ คือ การใช้คำถามเขวาว การใช้คำถามปริศนาอะไรเอ่ย และคำถามแบบตรงตัว เช่น เมื่อไร ใคร เป็นต้น 6) การใช้ภาพพจน์ เช่น อุปมาและอุปลักษณ์ 7) การหักมุม โดยการหักมุมโดยใช้คำ ประโยค และสร้างเงื่อนไข 8) การใช้คำคล้องจอง 3 ลักษณะ คือ คล้องจองทุกส่วน คล้องจองบางส่วน และคล้องจองเป็นจังหวะ

ผลการศึกษา

ปมเรื่องของนิทานเรื่องหัวพอกับจวน้อย มีประเด็นหลักคือ ความขัดแย้งของสองตัวละครหลัก คือ หลวงพ่อ และ เณรน้อย ซึ่งทั้งสองมักจะหาโอกาสชิงความได้เปรียบกันอยู่เสมอ โดยปกตินั้น หลวงพ่อ ที่มีวิญญู และ คุณวิญญูสูงกว่าเณรน้อยย่อมเป็นฝ่ายได้เปรียบโดยธรรมชาติอยู่แล้ว แต่ในนิทานเรื่องนี้กลับเป็นตรงกันข้ามคือผู้เล่าต้องการให้เณรน้อยจะเป็นผู้ได้เปรียบหลวงพ่อก็งั้นทำให้เกิดอารมณ์ขันขึ้นมาจากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อเรื่องของนิทานแต่ละตอนพบว่า มีบางเรื่องซ้ำกันในเนื้อหาแต่มีข้อปลีกย่อยที่เพิ่มเติมมาจึงนำมาวิเคราะห์ด้วย ซึ่งพบว่าในแต่ละเรื่องจะมีผู้เล่านิทานจะมีกลวิธีสร้างอารมณ์ขันโดยผูกเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันดังนี้

1) โลกมามากลภหาย (Tale of Old Monk and Young Novice,1)

หลวงพ่อดำรงกิจนิมนต์เจ้าภาพไว้สองแห่ง เจ้าภาพแรกเป็นพ่อเจ้าสาวมานิมนต์ไปงานแต่งงานเขาเข้บ้านและหลวงพ่อก็ถามว่ามีอะไรเลี้ยงฉลองได้รับคำตอบว่า *มีคั่ววง* ฉลองเจ้าภาพที่สองเป็นพ่อเจ้าบ่าวมานิมนต์หลวงพ่อก็ไปงานแต่งงานเขาเข้บ้าน หลวงพ่อก็ถามว่าได้อะไรเลี้ยงฉลองได้รับคำตอบว่า มีบักแดงเขาโขงฉลองหลวงพ่อก็เข้าไปบักแดงเขาโขงคือควายสีแดงตัวโต ๆ เป็นลาภปาก จึงเรียกเณรน้อยมาปรึกษาเรื่องไปงานกิจนิมนต์อย่างไรก็ตาม เณรน้อยยังไม่ได้กล่าวตอบเลยหลวงพ่อก็ซึ่งตัดหน้าพูดไปก่อนว่า งานของพ่อเจ้าสาวให้เณรน้อยไป ส่วนงานพ่อเจ้าบ่าวหลวงพ่อก็จะไปเอง พอถึงวันงาน เจ้าภาพทั้งสองมารับหลวงพ่อกับเณรน้อยไปงาน ขากลับเจ้าภาพงานหลวงพ่อกับหลวงพ่อก่อน ถึงวัดหลวงพ่อก็แสดงสีหน้าผิดหวัง ส่วนเจ้าภาพของเณรน้อยมาส่งเณรน้อยที่หลัง แต่เณรน้อยแสดงสีหน้ายินดี หลวงพ่อก็ถามเณรน้อยว่า เณรน้อยได้ฉันอะไรในงานแต่ง เณรน้อยบอกว่าได้ฉันข้าวต้ม และเณรน้อยจึงถามหลวงพ่อกลับไปว่า หลวงพ่อก็ได้ฉันอะไรในงานแต่ง หลวงพ่อก็ตอบด้วยความไม่ไหว่ได้ฉันพริกกับมะขามความขบขันในเรื่องนี้เกิดจากการใช้ภาษา คำผวนว่า คั่ววง ก็คือ ข้าวต้ม และการตีความผิดของหลวงพ่อก็คือ บักแดงเขาโขง คือควายสีแดงตัวโต แต่แท้จริงแล้วคือ บักแดง คือ พริก และ เขาโขง คือ มะขาม ในภาษาอีสานนั่นเอง ความขบขันจึงเกิดจากการที่หลวงพ่อดำรงเปรียบเณรน้อยเพราะความละโมภของตัวเอง

2) เณรน้อยไม่รู้จักศีล (Tale of Old Monk and Young Novice, 5)

เป็นธรรมเนียมของพระที่จะต้องให้ศีลเณรน้อยหลังทำวัตรเย็น หลวงพ่อก็คือจำเป็นต้องให้ศีลแก่เณรน้อยอยู่เป็นประจำจึงเกิดความขี้เกียจขึ้น วันหนึ่งหลังจากทำวัตรเย็นเสร็จ หลวงพ่อก็จึงเอ่ยถามเหล่าเณรน้อยว่า พวกเณรน้อยรู้หรือไม่ว่าศีลมีลักษณะอย่างไรศีลเป็นสีแดงหรือว่าสีขาว เมื่อพวกเณรน้อยบอกว่าจะยังไม่ทราบ หลวงพ่อก็ได้ที่จึงคิดอุบายจะกลั่นแกล้งเณรน้อยโดยบอกพวกเณรน้อยว่าวันนี้หลวงพ่อก็คือจะให้พวกเณรน้อยรู้ว่าศีลนั้นเป็นตัวเป็น ๆ ว่าเสร็จแล้วหลวงพ่อก็คือเข้าไปในห้องแล้วเอามือแคะจมูกได้ขี้มูกแข็งเป็นก้อนออกมาแล้ว แจกให้เณรน้อยไปคนละก้อน พร้อมพูดส้าทาบไปว่าให้ ทุกคนไปเปิดดูในห้องและให้อมไว้ในปาก เมื่อเณรน้อยรีบก่อนศีลไปเปิดดูในห้องและอมไว้ในปากปรากฏว่ามีรสชาติเค็ม ๆ วันต่อมาหลวงพ่อก็จึงถามเณรน้อยว่า ตัวศีลมีลักษณะอย่างไรเณรน้อยจึงบอกว่า ศีลมีลักษณะเค็ม ๆ มัน ๆ อร่อยดีในเรื่องนี้ความขบขันเกิดจากเข้าใจผิดของเณรน้อยที่คิดว่าศีลเป็นรูปธรรมแท้ที่จริงแล้วศีลเป็นนามธรรมและเกิดจากการที่เณรน้อยถูกหลอกกินขี้มูกตัวเองเป็นการได้เปรียบของตัวละครหลักคือ หลวงพ่อก็คือเอาชนะเณรน้อยได้ที่ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในครั้งนี้

3) ไกล่เกลือกินต่าง (Tale of Old Monk and Young Novice, 7)

หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดในวินัย ถ้าไม่มีใครประเคนจะไม่ฉัน วันหนึ่งกลับจากบิณฑบาต หลวงพ่อก็นั่งรอ ให้เณรน้อยไปจัดสำรับกับข้าว แต่ส่วนเณรน้อยกลับไปวิ่งเล่นตามประสาเด็กได้ฤกษ์ก็ยังไม่ไปจัดสำรับกับข้าวถวายหลวงพ่อก่อน รอนานเข้าหลวงพ่อก็เริ่มหิว แต่เณรน้อยก็ยังไม่ว่างมาประเคนสักที หลวงพ่อก็เรียกให้เณรน้อยขึ้นมาที่กุฏิและบอกให้รีบประเคน เณรน้อยเพิ่งบวชใหม่ไม่รู้จักคำว่าประเคนคือทำอะไรจึงนิ่งเฉย หลวงพ่อดูด้วยความโมโหจึงหยิบไข่เค็มทูปที่หัวเณรน้อย แล้วบอกส่ำทักว่า นี่คือการประเคนจำไว้ให้ดีเณรน้อยจึงจำการประเคนได้เป็นอย่างดี วันต่อมา หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดไปบิณฑบาตได้ทุเรียนมา อากฉันเต็มที่ และร่อย่างใจจดใจจ่อให้เณรน้อยรีบมาประเคน พอได้เวลาจึงเรียกเณรน้อยให้มาประเคน เณรน้อยพอมารู้ถึงถามหลวงพ่อก่อนว่าจะให้ประเคนเลยหรือไม่ หลวงพ่อบอกให้ประเคนเลย เณรน้อยก็หยิบทุเรียนขึ้นมา แล้วทูปหัวหลวงพ่อก่อนแตก ความขบขันในเรื่องนี้จึงเกิดจากตัวละครหลักคือหลวงพ่อกับเณรน้อยซึ่งเกิดจากการที่ รู้จักวิธีประเคนว่าคืออะไร ซึ่งตามหลักการของพระภิกษุสงฆ์ของพระพุทธเจ้าคือการประเคนไม่ใช่การทูปที่หัว และการที่หลวงพ่อบอกวิธีประเคนแบบผิด ๆ ให้ความขบขันของตัวเองเป็นเหตุให้ตัวเองต้องหัวแตกเจ็บตัว

4) หลวงพ่อยากกินหน่อไม้ (Tale of Old Monk and Young Novice, 9)

หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดในวินัยไม่ได้บิณฑบาตไม่ได้จึงบอกให้เณรน้อยไปบิณฑบาตแทน ชาวบ้านใส่อาหารและหน่อไม้มากเป็นพิเศษขากลับเณรน้อยคิดจะเก็บหน่อไม้ไว้ฉันคนเดียว จึงแอบซ่อนหน่อไม้ไว้ เหลือไว้ในบาตรแค่หน่อเดียว จึงไม่จำเป็นต้องแบ่งให้หลวงพ่อก่อน วันหลังหลวงพ่อกับพระเคร่งครัดไปบิณฑบาตเองไม่ได้อะไรเลย กลับมาเห็นเณรน้อยฉันหน่อไม้จึงถามว่าได้มาจากไหนเณรน้อยตอบว่าได้เพราะบุญวาสนา หลวงพ่อยากฉันมากจึงขอเณรน้อยจึงออกอุบายว่าจะให้ของดีแก่เณรน้อย ส่วนเณรน้อยจึงยอมแต่มีข้อแม้ว่าตนจะให้ส่วนโคนแก่หลวงพ่อก่อนตนจะกินหลวงพ่อกับพระเคร่งครัดไม่ได้จึงเสียเปรียบ หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดไม่หายดี จึงอยากหายป่วยเร็วๆ ได้ปรึกษาเณรน้อย ส่วนเณรน้อยได้ที่จึงออกอุบายว่าให้ไปนอนในหลุมจึงจะหาย พอชาวบ้านมานิมนต์หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดเณรน้อยก็บอกโยมว่าหลวงพ่อกับพระเคร่งครัดไม่รับแขก แทนที่หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดจะหายป่วยกลับมีตุ่มขึ้นตามตัว วันต่อมา หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดฉันหน่อไม้ก็ถึงถามเณรน้อยว่าทำอะไรจึงจะได้ เณรน้อยบอกว่าต้องให้เณรน้อยนั่งเป็นหัวหน้าในงาน หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดจึงตกลงตามนั้น วันต่อมาเมื่อรับกิจนิมนต์เณรน้อยจึงได้นั่งข้างหน้าแทนหลวงพ่อกับพระเคร่งครัดเณรน้อยขำหลังความขบขันในเรื่องนี้เกิดจากการที่หลวงพ่อกับพระเคร่งครัดถูกเณรน้อยหลอกให้กินหน่อไม้ที่โคนที่แข็งกว่าส่วนตนกินที่ปลายที่อ่อนกว่า

และการที่เณรน้อยหลอกให้หลวงพ่อบอนในหลุมเพื่อรักษาใช้หวิดแต่กลับเกิดเป็นตุ่มขึ้น แทนเป็นการเชื่อแบบผิดๆของหลวงพ่อ การที่เณรน้อยหลอกหลวงพ่อเพื่อนั่งหน้าหลวงพ่อ เพราะความโลภของหลวงพ่อยากกินหน่อไม้หลวงพ่อก็ยอมตามปกติพระจะนั่งข้างก่อน ส่วนสามเณรน้อยนั่งหลังตามลำดับอาวุโสเป็นการสร้างอารมณ์ขันแบบทฤษฎีผิดฝาผิดตัว

5) หลวงพ่อยากกินมะเขือ (Tale of Old Monk and Young Novice, 14)

หลวงพ่อยากกินมะเขือ แต่กลัวว่าเณรน้อยจะมาแย่งกิน จึงคิดว่าจะไปบิณฑบาต รูปเดียว บังเอิญวันนั้นเป็นวันคืนพระจันทร์เต็มดวง หลวงพ่อจำวัดนอนหลับแต่เนิ่น ๆ และ ตื่นขึ้นมาตอนตีกเห็นดวงจันทร์คิดว่าเป็นเวลาสว่างแล้วจึงเข้าถือบาตรจีวรไปบิณฑบาตใน หมู่บ้านแต่พอไปถึงไม่เห็นใครลุกขึ้นมาใส่บาตร จะกลับวัดก็กลัวว่าจะหกล้มแล้วเณรน้อย ไม่ปลุกบิณฑบาตจึงไปหลบนอนใต้พุ่มมะเขือของบ้านหลังหนึ่ง โกล้วสว่าง เจ้าบ้านตื่นขึ้นมา เรียกลูกสาวไปเก็บมะเขือ บอกให้เลือกเอาลูกอ่อน ๆ ลูกสาวจึงเลือกลูกมะเขือโดยหยิกดูไปที่ละลูก จนไปหยิกหัวหลวงพ่อ ส่วนหลวงพ่อก็ร้องก็กลัวหญิงสาวตกใจ จึงยอมทนให้หยิก หัวจนจนเลือดไหล จนสว่างจึงรีบกลับวัดไปนอนคลุมโปงบอกเณรน้อยว่าท่านไม่สบาย เณรน้อยด้วยความสงสัยจึงแกล้งกระซอกจี้รออกดู เนื่องจากว่าหัวหลวงพ่อปลงผมใหม่ ๆ หัวจึงติดจีวร ทำให้หลวงพ่อกะเด็นไปชนเสาจนหัวแตกอีก หลวงพ่อก็ให้เณรน้อยไปหา ยามารักษาท่าน เณรน้อยได้ที คิดอุบายกลั่นแกล้งได้จึงเอาขมิ้นใส่เกลือและบีบน้ำมะนาว ใส่ไปให้หลวงพ่อบ้างว่าเป็นยา พอทาเสร็จเท่านั้นหลวงพ่อยิ่งแสบร้อนเป็นทวีคูณอีก ต่อ มาตอนเช้า ชาวบ้านอาหารมาถวายหลวงพ่อบอกมารับไม่ได้เณรน้อยจึงรับแทนและยังฉนั้น อาหารจนหมดอีก พร้อมกับบอกชาวบ้านว่าหลวงพ่อไม่ฉันอย่างอื่นนอกจากมะเขือเท่านั้น อาหารที่เหลือให้โยมเอากลับไปให้หลวงพ่อก็ได้ฉันแคะมะเขือ วันหลังโยมนิมนต์หลวงพ่อบิณฑบาตที่ทุ่งนาหลวงพ่อหวังจะแกล้งเณรน้อยจึงแกล้งบอกให้เณรน้อยไปนอนใต้ต้นขนุน หวังจะให้ลูกขนุนหล่นใส่หัวเณรน้อยส่วนเณรน้อยรู้ทันก็บอกให้หลวงพ่อบิณฑบาตต้นมะกอกบังเอิญว่าถุนั้นเป็นถุนที่มะกอกสุกพอดี ลูกมะกอกจึงหล่นใส่หัวหลวงพ่อบิณฑบาต ความขบขันในเรื่องนี้เกิดจากการที่หลวงพ่อบิณฑบาตกลางคืน การที่หลวงพ่อบิณฑบาตหัวแตกไม่ได้เพราะกลัวโยมจะตกใจ การที่เณรน้อยกระซอกจี้รหลวงพ่อบิณฑบาตและดึงเอาหัวหลวงพ่อบิณฑบาตแตก การที่เณรน้อยแกล้งเอาขมิ้นใส่เกลือและมะนาวให้ทาหัวที่เป็นแผลโดยหลอกหลวงพ่อบิณฑบาตว่าเป็นยา การที่หลวงพ่อบิณฑบาตจะแกล้งเณรน้อยแต่กลับถูกเณรน้อยหลอกให้ไปนอนใต้ต้นมะกอกจนมะกอกหล่นใส่หัวอารมณ์ขันเกิดจากทฤษฎีขมท่าน

6) หลวงพ่อเก่า (Tale of Old Monk and Young Novice, 19)

หลวงพ่อบอกว่าถ้าอยู่กับเณรน้อยชื่อว่าอี หลวงพ่อบวชตอนแก่จึงไม่ได้เรียนหนังสือ ส่วนเณรน้อยได้ไปเรียนหนังสือในตัวเมืองจึงมีความรู้ วัตน์โยมไม่ค่อยศรัทธาเพราะหลวงพ่อบอกไม่ได้หนังสือวันหนึ่งหลวงพ่อก็ปรึกษาเณรน้อยว่ามีอุบายให้โยมมาศรัทธาเสื่อมใสหรือไม่ เณรน้อยจึงคิดอุบายอย่างหนึ่งให้ โดยออกไปข้างวัดเห็นโลชาวานาวางไว้จึงแอบเอาไปซ่อนไว้ ชาวนากลับมาไม่เห็นโลจึงถามเณรน้อยแต่เณรน้อยจึงบอกให้ไปถามหลวงพ่อกำท่าน เป็นพระหมอดูพอชานาจึงไปถามหลวงพ่อกำที่วัด หลวงพ่อก็ทำที่บวกลบคุณหารแล้วบอกว่า นับจากที่วางโลไปสืบก้าวจะเห็นโล ชานาได้พบโลตามทีหลวงพ่อกำให้ชื่อเสียงหลวงพ่อกำขจรไปอีก จนชาวบ้านเกิดศรัทธานำอาหารมาถวายมากมาย ต่อมาเด็กวัดคนหนึ่งชื่อว่า ขโมยเงินหลวงพ่อรูปหนึ่งชื่อผาง ท่านจึงให้เด็กวัดคนนั้น ไปตามหลวงพ่อกำมาช่วย ในขณะที่กำลังเดินทางไปวัดนั้นเด็กวัดชื่อกำเดินนำหน้า หลวงพ่อกำมาอยู่กลาง เณรน้อยเดินตามหลัง หลวงพ่อบ่นว่าตายแน่ไอ้กำคราวนี้ เด็กวัดที่ชื่อกำเหมือนกัน ได้ยินเข้าก็คิดว่าหลวงพ่อกำรู้ตัวตนเป็นคนขโมย จึงรับสารภาพว่าตนเอาไปซ่อนไว้ได้อาสนะหลวงพ่อกำจึงบอกหลวงพ่อกำว่าเงินอยู่ได้อาสนะ หลวงพ่อกำเห็นเงินจึงตั้งใจทำให้ชื่อเสียงหลวงพ่อกำขจรไปอีก ต่อมาเมื่อมีทหารคนหนึ่งทำป็นหาย มาขออภัยให้หลวงพ่อกำให้ช่วย หลวงพ่อกำไม่ทราบจึงขอผลัดให้ทหารมาอีกสามวัน ครบวันที่สาม หลวงพ่อกำคิดว่าตัวเองต้องถูกเปิดโปงแน่ จึงคิดฆ่าตัวตาย จึงปรึกษาเณรน้อยเณรน้อยได้ทีจึงแนะนำให้ไปกระโดดน้ำตายหน้าวัดในขณะที่หลวงพ่อกำกระโจนลงน้ำไปไม่ถึงยังเอื้อมคว้ากุญปืนในน้ำได้พอดี จึงบอกเณรน้อยให้รีบไปช่วยดำน้ำเอาปืนขึ้นมา วันรุ่งขึ้นทหารมาพร้อมเพื่อนฝูงพบว่าปืนของตัวจริง ๆ ทำชื่อเสียงหลวงพ่อกำขจรไปอีก ต่อมาเจ้าเมืองทำบุญประจำปีอยากนิมนต์พระดังมาเทศน์จึงนิมนต์หลวงพ่อกำมาเทศน์หลวงพ่อกำได้ข่าวแทบเป็นลม เพราะอ่านหนังสือไม่ออก ปรึกษาเณรน้อยเณรน้อยจึงออกอุบายให้ว่าพ่อกำออกจากวัดไปให้จำชื่อต้นไม้ให้ได้มาก ๆ พอขึ้นเทศน์ให้เล่าเรื่องชื่อต้นไม้ บอกว่าเป็นตอนหนึ่งในกัณฑ์มัทรีของพระเวสสันดรชาดกส่วนที่เลือบอกว่าจะให้เณรน้อยจะเทศน์ต่อ หลวงพ่อกำทำตามทีเณรน้อยบอก เณรน้อยมีไหวพริบเทศน์เก่งมากจนชาวบ้านชอบใจถามชื่อเสียงเรียงนาม หลวงพ่อกำได้ทีจึงบอกชาวบ้านว่า ทีเณรน้อยเทศน์เก่งนั้นเป็นเพราะตัวเองสอนให้แต่บัดนี้ตัวเองแก่แล้วต่อไปจะให้เณรน้อยจะเทศน์แทน เพื่อป้องกันไม่ให้โยมนิมนต์ไปเทศน์ครั้งต่อไป ขากลับโยมถวายเกลือ เณรน้อยเป็นคนหอบ หลวงพ่อกำมาตามหลัง เณรน้อยรู้สึกหนักจึงแสสร้างทำเป็นหลับเดินเซไปมา หลวงพ่อกำจึงเห็นว่าเณรน้อยสบายจึงขอเปลี่ยนกับเณรน้อยเณรน้อยพอได้มาก็รีบควกลับวัด ส่วนหลวงพ่อกำหอบแล้วจึงรู้สึกว่ามัน

หนักจึงคิดว่าจะเอาเกลือไปซ่อนในบ่อน้ำก่อนแล้วกลับวัดไปบอกเณรน้อยวันหลังเณรน้อยจึงชวนหลวงพ่อกลับมาเอาเกลือแต่พอยกขึ้นจากบ่อน้ำไม่มีเกลือแล้ว เณรน้อยจึงแกล้งกล่าวโทษหลวงพ่อกว่าเอาเกลือไปขาย หลวงพ่อก็บอกว่าคงจะเป็นปลากินเกลือหมดทั้งคู่จึงช่วยกันวิดน้ำออกเห็นปลาตื่นไปมา เณรน้อยเห็นปลาซ่อนตัวเล็กก็ตบหมันให้มันตายแต่พอเห็นปลาคูกตัวใหญ่ เณรน้อยบอกให้หลวงพ่อตบหมันแต่เจียงปลาคูกเสียมือ หลวงพ่อก็จับปวดทรมานมากหลังจากที่ได้ปลาแล้วหลวงพ่อก็ส่งให้เณรน้อยเอาไปปลาไปต้มเสร็จแล้วตนก็นอนพักผ่อนพอต้มสุกเณรน้อยก็กินเนื้อปลาจนหมดและเปิดฝาหม้อให้แมลงวันบินเข้าไปแล้วปิดฝาเอาไปวางไว้ใกล้ที่นอนหลวงพ่อก็พอหลวงพ่อดั้นนอนมาหัวจึงบอกให้เณรน้อยเอาต้มปลามาให้ พอเปิดหม้อดูเห็นแมลงวันบินออกจึงถามเณรน้อยว่า ต้มปลาไปไหน เณรน้อยจึงบอกว่าแมลงวันกินหมดแล้วหลวงพ่อก็โกรธมากจึงใช้ไม้ตะพดขึงไล่ตีแมลงวัน บังเอิญมีแมลงวันตัวหนึ่งบินมาจับที่จมูกท่าน หลวงพ่อก็บอกให้เณรน้อยใช้ไม้ส้ส้เหลี่ยมที่บันไดพาดที่จมูกจนท่านสิ้นใจตาย ความขบขันในเรื่องเกิดจากความบังเอิญ การที่หลวงพ่อกายเรื่องโศกหายถูกเพราะหลอกชาวบ้านการที่หลวงพ่อกายเรื่องเงินหายถูกโดยความบังเอิญ การที่หลวงพ่อกายเรื่องปีนหายถูกโดยความบังเอิญ การที่หลวงพ่อกายเรื่องได้โดยการจำชื่อต้นไม้และบอกว่าเป็นตอนหนึ่งในกัมมัฏฐานที่เณรน้อยหลอกให้หลวงพ่อกายเรื่องเพราะหนัก การที่หลวงพ่อกายเรื่องเกลือในน้ำด้วยความบังเอิญ การที่เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกายเรื่องปลาคูก การที่เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกว่าแมลงกินปลาหมด การที่หลวงพ่อกายเรื่องถูกตีจมูกจนตายเพราะความบังเอิญของตัวเอง ทั้งหมดนี้ความขบขันเกิดจากทฤษฎีการผิดฝาผิดตัว ทฤษฎีข่มท่าน

7) หลวงพ่อยากกินหมากน้ำ (Tale of Old Monk and Young Novice,26)

หลวงพ่อยากกินลูกน้ำเต้าจึงบอกให้เณรน้อยปลุกตนตั้งแต่เช้ามืดเพราะเกรงว่าตนเองจะตื่นสายไปบิดบาปไม่ทัน บังเอิญว่าวันนั้นเป็นคืนพระจันทร์เต็มดวงพอดี เณรน้อยได้ที่จึงคิดอุบายปลุกหลวงพ่อกให้ตื่นมาตอนดึกพอหลวงพ่อดั้นมาเห็นพระจันทร์ก็เข้าใจว่าใกล้สว่างจริงก็คว่ำบาตรและจีวรเข้าไปบิดบาปในหมู่บ้านแต่ไม่มีใครตื่นมาใส่บาตรแม้แต่คนเดียว มีแต่เสียงหมาหอนตลอดทาง หลวงพ่อกก็กลับวัดก็กลัวเสียหน้าจึงแอบไปนอนใต้ต้นน้ำเต้าของบ้านหลังหนึ่ง ใกล้สว่าง ยายของเจ้าบ้านลงมาหาลูกน้ำเต้าอ่อน ๆ โดยใช้มือหยิกดู พอตีหยิกไปหยิกถูกหัวหลวงพ่อกเข้าก็เลยเคาะดูว่าเป็นลูกอ่อนหรือแก่ หลวงพ่อกแม้จะเจ็บกลัวโยมจะตื่นตระหนก ก็ไม่ปริปากร้อง พอยายเจ้าของบ้านกลับขึ้นบ้านไปจึงรีบกลับวัดและบอกเณรน้อยว่าวันนี้หลวงพ่อกไม่สบายให้เณรน้อยทำพิธีแทนได้เลยตอนเช้าชาวบ้านมาที่วัดถามหาหลวงพ่อก เณรน้อยบอกโยมว่าท่านไม่สบายพักผ่อนในห้อง โยมจึงถวาย

อาหารให้เณรน้อย ส่วนเณรน้อยก็นั่งเกือบหมดเหลือให้หลวงพ่อนิดเดียว ต่อมาหลวงพ่อก็ให้เณรน้อยเอาขมิ้นมาทาหัวให้เหลืออง แต่กลัวโยมจะเห็นเข้า จึงหลบไปซ่อนตัวในพงหญ้า พอตีโยมเดินมาเจอเห็นเป็นสีเหลืองเข้าใจผิดคิดว่าเป็นกองขี้จึงขุดดินถมหลวงพ่อกับเณรน้อยบอกให้หลวงพ่อนิ่งอย่าส่งเสียงดัง พร้อมทั้งเอาส้อมไก่อมาครอบหลวงพ่ไว้และบอกให้โยมมาดูไก่อตัวผู้หัวเหลือง บังเอิญที่ไก่อีกตัวก็มีส้อมไก่อตัวผู้ทาขมิ้นสีเหลืองจริงๆ ส่วนเณรน้อยเกรงว่าโยมจะเห็นสภาพหลวงพ่จึงเอาจีวรมาคลุมหลวงพ่ไว้อีกทีหนึ่งในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่เณรน้อยลอกให้หลวงพ่ตื่นขึ้นไปบิณฑบาตตอนดึก การที่หลวงพ่หัวเจ็บหัวปวดแต่ร้องไม่ได้กลัวโยมตกใจการที่หลวงพ่เอาขมิ้นทาหัวจนเหลืองและหลบไปซ่อนที่กอหญ้า การที่โยมเอาดินกลบหลวงพ่เพราะเข้าใจว่าเป็นกองขี้ การที่เณรน้อยเอาส้อมไก่อมาครอบหลวงพ่ไว้ให้เหมือนขังไก่อ การที่เณรน้อยเอาจีวรมาคลุมหลวงพ่ไว้เพราะกลัวคนอื่นเห็น เป็นการสร้างอารมณ์ขันแบบทฤษฎีผิดฝาผิดตัว และทฤษฎีข่มท่าน

8) หลวงพ่อกะระโท (Tale of Old Monk and Young Novice, 29)

หลวงพ่อกับเณรน้อยเข้าไปหาใบตองมาขัดเรียงทำเป็นผาผนังกุฏิ พอไปถึงแนวป่าหลวงพ่อก็นึกเอาเปรียบเณรน้อยโดยบอกให้เณรน้อยไปเก็บใบตองใส่กะทอให้เต็มส่วนตัวเองก็แอบไปหลับอยู่ใต้โคนต้นไม้ ส่วนเณรน้อยก็เก็บใบตองคนเดียวจนเต็มกะทอ รู้สึกเหน็ดเหนื่อยและโกรธให้หลวงพ่ที่มัวแต่หลับ ก็เลยคิดอุบายที่จะแกล้งเผ็ดหลวงพ่โดยตนเองเข้าไปนั่งในกะทอโดยเอาใบตองคลุมไว้ไม่ให้หลวงพ่เห็น หลวงพ่พอตื่นขึ้นมาไม่เห็นเณรน้อย จึงเรียกหาแต่ก็ไม่ได้ยินเสียงตอบ รอนานเข้าหลวงพ่ทนรอไม่ได้ จึงตกลงใจว่าจะกลับไปวัดก่อนโดยปล่อยให้เณรน้อยอยู่ในป่าคนเดียว หลวงพ่จึงหาบกะทอที่เณรน้อยนั่งอยู่ข้างในกลับวัด พอกลับถึงวัดหลวงพ่จึงเปิดกะทอออกเห็นเณรน้อยในกะทอก็เลยบ่นในใจว่านี่กสงสัยอยู่ว่าทำไมกะทอใส่ใบตองจึงหนักอยู่ข้างเดียวแบบผิดปกติที่แท้ตนเองนั้นโดนเณรน้อยลอกให้หาบกลับวัดจึงฉวยเอาไม้คานไล่ตีเณรน้อยแต่ก็ไล่ไม่ทันได้แต่บ่นอย่างนั้นเองในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ หลวงพ่เอาเปรียบเณรน้อยก่อนโดยการนอนหลับไม่ช่วยทำงานและหลวงพ่ถูกเณรน้อยลอกให้หาบกลับวัดเป็นการแกล้งเผ็ด เป็นการสร้างอารมณ์ขันตามทฤษฎีข่มท่าน

9) หลวงพ่อน้องควาย (Tale of Old Monk and Young Novice, 32)

หลวงพ่อกับเณรน้อยชื่อทิววันหนึ่งหลวงพ่อดันเข้ากับเณรน้อย ในภาษาของหลวงพ่มีแก่ออมรกควายแต่ในภาษาของเณรน้อยไม่มี เณรน้อยอยากฉันทแก่ออมบ้าง จึงขอแบ่งกับหลวงพ่แต่หลวงพ่ตระหนี่ไม่แบ่งให้เณรน้อยกินหมดคนเดียวทำให้

ณเรรน้อยเกิดความแค้นเคืองอย่างยิ่ง วันต่อมาณเรรน้อยรู้นิสัยหลวงพ่อดีว่าอยากฉันทองแกมอ้อมรกรควายอีก คิดอุบายแก้เผ็ดหลวงพ่อดีจึงชวนหลวงพ่อดีไปทุ่งนาเพื่อไปหารกรควายกัน พอไปถึงทุ่งเห็นควายตัวหนึ่งกำลังขี้อยู่พ่อดีจึงรีบบอกหลวงพ่อดีให้เอามือล้วงไปเอารกรควายในตุตควาย โดยอ้างว่าตนเองมือสั้นล้วงเข้าไม่ถึงส่วนหลวงพ่อดีมือยาวสามารถล้วงเข้าไปถึงหลวงพ่อดีโหยหลงเชื่อจึงเอามือล้วงเข้าไปในตุตควายส่วนควายตกใจหุบตุตลงจนทำให้มือหลวงพ่อดีโหยติดตุตพาหลวงพ่อดีวิ่งเตลิดไปไกลส่วนณเรรน้อยเห็นเช่นนั้น ก็หัวเราะชอบใจ จึงตะโกนบอกให้หลวงพ่อดีโหยให้แค้นทัน แต่หลวงพ่อดีโหยไม่เข้าใจว่า แค้นทัน นั้นคือทำอะไร จนกระทั่งควายกระโดดข้ามคันทนาไป หลวงพ่อดีจึงเอาเท้ายันคันทนา มือหลวงพ่อดีจึงหลุดออกจากตุตควายมาได้ ส่วนณเรรน้อยหัวก็หัวเราะมากเกินไปจนท้องแข็งขาดใจตายในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ หลวงพ่อดีถูกณเรรน้อยหลอกให้ล้วงตุตควายเอารกรควายเพราะความโลภของตัวเอง การที่ควายตกใจหุบตุตทำให้มือหลวงพ่อดีติดไปด้วย การที่ณเรรน้อยใช้คำผวนว่า แค้นทัน-ยันคันท (ยันคันทนา) เพื่อให้มือหลวงพ่อดีหลุดจากตุตควายแต่หลวงพ่อดีไม่เข้าใจความหมาย ซึ่งเนื้อหาคือการสร้างอารมณ์ขันตามทฤษฎีขมขานและการใช้คำผวน

10) เกลือเป็นเหตุ (Tale of Old Monk and Young Novice, 38)

หลวงพ่อดีกับณเรรน้อยเดินทางไปเยี่ยมบ้านโยมอุปัฏฐากของตนเองโดยการขี่ม้าแก่ๆตัวหนึ่ง หลวงพ่อดีเห็นว่าแม่แก่แล้วจึงตกลงกับณเรรน้อยว่าจะผลัดกันขึ้นขี่เพื่อไม่ให้ม้าเหนื่อยเกินไป เมื่อตกลงกันเรียบร้อยแล้วจึงเดินทางถึงบ้านโยมอุปัฏฐาก ขากลับณเรรน้อยได้หื้อข้าวและเกลือหื้อใหญ่ จากนั้นจึงทั้งสองจึงออกจากหมู่บ้าน พอออกนอกหมู่บ้านหลวงพ่อดีเอาเปรียบณเรรน้อยโดยขึ้นขี่ม้าและให้ณเรรน้อยหอบเกลือและข้าวของ ส่วนตัวเองขี่ม้าล่วงหน้าไปก่อน ณเรรน้อยหอบเกลือตามมาด้วยความเหนื่อยจึงคิดอุบายจะให้หลวงพ่อดีลองหอบดูบ้างจึงทำท่าหาลับตาทำที่เหมือนไม่หนัก หลวงพ่อดีด้วยความสงสัยจึงถามณเรรน้อยว่าไม่รู้สึหนักหรือ ณเรรน้อยจึงบอกว่าไม่หนักและหอบได้สบายไม่เหมือนขี่ม้าที่หอบไม่ได้เพราะว่าม้ากระโดดไปมาหลวงพ่อดีจึงอยากลองหอบดูบ้าง ณเรรน้อยพอได้ขี่ม้าก็รีบควมม้ากลับวัดหลวงพ่อดีพอหอบดูจึงรู้ว่าหนักและรู้ว่าตัวเองเสียที่ณเรรน้อย โกรธมากจึงคิดว่าจะไม่ให้ณเรรน้อยได้กินของฝากและเกลือ คิดว่าจะเอาเกลือไปซ่อนไว้ในที่ที่ณเรรน้อยจะไม่เห็น คิดได้ว่าตรงบ่อน้ำหลังกุฏิคือที่ที่ณเรรน้อยจะไม่เห็น ซ่อนเสร็จจึงเดินไปบอกณเรรน้อยว่าตัวเองเอาเกลือกับของฝากไปซ่อนไว้ในบ่อน้ำแล้ว ณเรรน้อยรู้ทันจึงแกล้งบอกว่าปลากินหมดแล้ว ถ้าไม่เชื่อให้หลวงพ่อดีลงไปเอาเกลือขึ้นมาดู พอหลวงพ่อดีเอาเกลือขึ้นมาดูพบว่าเกลือหายไปหมดแล้วจริง หลวงพ่อดีโกรธว่าปลากินเกลือหมดจึงให้ณเรรน้อยวิดน้ำทิ้ง เห็นปลาตื่นไปมาจึงช่วยกัน

จับ เณรน้อยพอเห็นปลาซ่อนจึงตบหุ้มนั้น แต่พอเห็นปลาตุ๊กจึงบอกให้หลวงพ่อตบหุ้มนั้น จนเงี่ยงปักมือหลวงพ่อก่อน หลวงพ่อก็ใช้เณรน้อยให้เอาปลาไปต้มพอต้มเสร็จเณรน้อยก็กินปลาจนหมดแล้วเปิดฝาหม้อให้แมลงวันบินเข้าไปแล้วปิดฝาหม้อแล้วยกไปให้หลวงพ่อก่อน แล้วบอกว่าแมลงวันกินหมดแล้ว หลวงพ่อก็เปิดหม้อออกเห็นแมลงวันออกเหลือแต่ก้างปลาและเศษอาหาร ก็โกรธและบอกให้เณรน้อยไล่ฆ่าแมลงวันให้ตาย บังเอิญแมลงวันตัวหนึ่งบินไปจับที่จมูกหลวงพ่อก่อน ท่านจึงชี้บอกให้เณรน้อยตีมัน เณรน้อยได้ที่จึงใช้ไม้ตีไปที่จมูกหลวงพ่อก่อน อาการสาหัสปางตายในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อบอกเปรียบเณรน้อยแล้ว ถูกหลอกว่าการหาบเกลือมันไม่หนัก การที่หลวงพ่อก่อนจะซ่อนเกลือในน้ำจนเกลือละลายเพราะความโง่ การที่หลวงพ่อก่อนถูกเณรน้อยหลอกให้ตบปลาตุ๊กจนเงี่ยงปักมือ การที่เณรน้อยกินปลาหมดแล้วหลอกหลวงพ่อก่อนว่าแมลงวันกินหมด การที่หลวงพ่อก่อนใช้ให้เณรน้อยตีแมลงวันทีไปจับจมูกตนเองจนเจ็บหนักเพราะความโง่ ความขบขันจึงเกิดเพราะทฤษฎีขมท่าน และการเอาเปรียบและการถูกหลอก

11) หลวงพ่อกับหัวขี้กลาก (Tale of Old Monk and Young Novice, 42)

หลวงพ่อกับเณรน้อยมาไว้ตัวหนึ่ง เพื่อใช้ไปเทศน์ตามสถานที่ต่าง ๆ ส่วนเณรน้อยมีหน้าที่หาหญ้าให้ม้า อาบน้ำให้ม้าและอุปฐากหลวงพ่อก่อน วันหนึ่งกลับจากเทศน์มาหลวงพ่อก่อนจึงเรียกเณรน้อยให้เอาม้าไปกินหญ้ากินน้ำ เณรน้อยทำประจำจึงเกิดความเบื่อหน่ายและขี้เกียจจึงปฏิเสธที่จะทำและ คิดหาวิธีที่จะได้ม้าของหลวงพ่อก่อนจึงบอกหลวงพ่อก่อนว่า ถ้ายกม้าม้าให้ตนเองก็จะขยันทำงาน หลวงพ่อก่อนจึงตอบตกลงว่าจะให้แต่มีข้อแม้ว่าถ้าเณรน้อยหลอกให้ท่านลงจากหลังม้าม้าได้ท่านก็จะยกม้าม้าให้เณรน้อยได้ที่คิดอุบายได้จึงบอกหลวงพ่อก่อนว่า ตนหลอกให้หลวงพ่อก่อนลงจากหลังม้าม้าไม่ได้แต่ตนสามารถหลอกให้หลวงพ่อก่อนขึ้นหลังม้าม้าได้ หลวงพ่อก่อนหลงกลจึงลงจากหลังม้าม้า จึงแพ้เสียม้าม้าให้แก่เณรน้อยไปวันต่อม้าม้าหลวงพ่อก่อนรับกินนิมนต์แต่ไม่มีม้าขี่ไปงานกินนิมนต์เหมือนเดิมจึงเดินฝ่าน้ำหมอกน้ำค้างไปกินนิมนต์ โดยยกขาขายสบงขึ้นพันไว้ที่เอว ทำให้อวัยวะเพศถูไถไปกับดอกหญ้าและน้ำค้าง พอไปถึงงาน ได้เวลาเทศน์พอดี หลวงพ่อก่อนจึงรีบขึ้นนั่งธรรมมาสน์ แต่ลืมเก็บขาขายสบงจนอวัยวะเพศไถล โยมผู้หญิงเห็นเข้าจึงนิ่งไม่ไหวและอาราธนาให้เทศน์ หลวงพ่อก่อนจึงถามโยมผู้หญิงว่า ได้เวลาแล้วทำไมโยมจึงไม่อาราธนาให้เทศน์ โยมผู้หญิงจึงบอกว่า ที่พวกตนไม่ไหวเพราะพระนั่งไม่ระวังจนอวัยวะเพศไถล หลวงพ่อก่อนจึงก้มลงดูเห็นว่า อวัยวะเพศตนเองไถลจริง รู้สึกละอายต่อชาวบ้านจึงไม่นั่งฉันข้าวรีบกลับวัดทันที ในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ หลวงพ่อก่อนเณรน้อยหลอกให้ลงจากหลังม้าม้าจนเสียม้าม้า และ การที่หลวงพ่อก่อนไม่ระมัดระวังจนอวัยวะ

เพศโผล่จนเกิดความอับอายหนีกลับวัดไปซึ่งในเรื่องนี้ความขบขันเป็นไปตามทฤษฎีข้ม
ท่าน และ ทฤษฎีปลดปล่อยตามแนวจิตวิทยา เป็นการใช้สัญลักษณ์เรื่องเพศในการสื่อสาร

12) หลวงพ่อปอดตต (Tale of Old Monk and Young Novice, 45)

ในวันพระจะมีชาวบ้านมาทำบุญที่วัดมากมาย ในขณะที่กำลังรอให้ชาวบ้าน
อาราธนาศีลอยู่นั้นปรากฏว่าหลวงพ่อก็ตอยากผายลมกะทันหัน แต่กัละอายไม่กล้าจะ
ปล่อยออกมาอย่างไร จะปล่อยแรงก็เกรงว่าโยมจะได้ยินเสียง จึงกลั้นตดโดยนั่งทับสันเท้า
บิดไปบิดมา ต่อมาไม่นานก็มีเสียงดังแปดออกมายาว ๆ เณรน้อยที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ ได้ยินเสียง
และได้ดมกลิ่นเหม็นในขณะเดียวกันจึงเอ่ยขึ้นมาว่า หลวงพ่อครับ ตดหลวงพ่หอมเหมือน
ส่วนประสมข้าวเกรียบ หลวงพ่อไม่ทันนึกคิดว่าเณรน้อยหลอกดำตนเอง จึงถามไปว่าตด
หลวงพ่หอมขนาดนั้นเขี้ยวหรือเณรน้อยหลวงพ่อลืมนึกไปว่า ส่วนประสมข้าวเกรียบนั้น
คืออะไร ได้ยินแต่ว่าหอมก็หลงดีใจว่าเณรน้อยขมตดของตนเองว่าเป็นตดหอม แต่พอคิด
ได้ภายหลังว่า ส่วนประสมข้าวเกรียบคือเครื่องตดหมา จึงรู้ว่าตนเองนั้นโดนเณรน้อยหลอก
ดำเสียแล้วในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่เณรน้อยใช้คำพูดที่มีความหมายอ้อมว่า
ส่วนประสมข้าวเกรียบก็คือ เครื่องตดหมา ซึ่งมีกลิ่นเหม็นมากซึ่งสามารถตีความในมุมมอง
ของเณรน้อยก็คือตดหลวงพ่อนั้นเหม็นมาก เป็นการพูดให้ดูดีแต่เป็นการดำเนินไป
ตามทฤษฎีการปลดปล่อย การใช้ภาษาเป็นการใช้คำที่มีความหมายแบบความหมายอ้อม

13) หลวงพ่อเสกมัน (Tale of Old Monk and Young Novice, 52)

หลวงพ่อรูปหนึ่งมีวิชาเสกหินให้เป็นมันร้อนวันไหนที่หลวงพ่อบิณฑบาตไม่ได้ท่าน
ก็จะใช้วิธีการเอาหินมาเสกเป็นมันร้อน ฉันทประทั้งชีวิตเรื่อยมา อยู่ต่อมามีชาวบ้านเอาลูกชาย
มาบวชเป็นเณรน้อยอยู่คอยอยู่ปฏิบัติกรับใช้ หลวงพ่อก็ยังปฏิบัติอยู่เช่นเคย วันไหนที่บิณฑบาต
ไม่ได้ท่านก็จะใช้ให้เณรน้อยไปเก็บหินมาเสกเป็นมันร้อนฉันท เวลาที่ท่านเสกหินท่านก็จะร้าย
คาถาดัง ๆ ว่า อิติปิโส ะคะวะวือ แคนี่ก้อนหินจะกลายเป็นมันร้อนให้ท่านฉันทันที ต่อมาเณร
น้อยได้ไปเรียนหนังสือในตัวเมืองสอบได้เป็นเปรียญรู้ภาษาบาลีเป็นอย่างดี กลับมาเยี่ยม
บ้าน จึงไปกราบหลวงพ่ที่วัด หลวงพ่อดีใจที่เณรน้อยกลับมาแต่ไม่มีอาหารเลี้ยง วันนั้น
คิดว่าจะเสกหินให้เป็นมันให้เณรน้อยกิน จึงใช้ให้เณรน้อยไปเก็บหินมาให้ พอหลวงพ่ได้
หินมาก็ร้ายคาถาดัง ๆ ว่า อิติปิโส ะคะวะวือ แต่เณรน้อยที่ไปเรียนภาษาบาลีมา ได้ยิน
เข้าจึงแย้งหลวงพ่ไปว่า หลวงพ่ คำว่าอิติปิโส ะคะวะวือ นั้นผิด ที่ถูกต้อง คำว่า อิติปิโส
ะคะวะวา แปลว่าพระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น หลวงพ่ได้ฟังดังนั้น จึงเกิดความลึงเลงสงสัย
ในมนต์ตัวเอง คิดว่าวันก่อนร้ายคาถานี้ ก็เสกหินให้เป็นมันได้อยู่และวันนี้ก็ร้ายคาถามเดิม

ไปจะผิดพลาดไปได้อย่างไร วันหลังเพราะความสงสัยในมนต์ตัวเองหลงพ้อจึงไม่สามารถเสกหินให้เป็นมันร้อนได้เหมือนเดิมในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลงพ้อเกิดความสงสัยในมนต์ตัวเอง จนขาดความเชื่อมั่น จึงไม่สามารถเสกหินให้เป็นมันเหมือนเดิมความขบขันจึงเป็นไปตามทฤษฎีความขัดแย้งสองจิตสองใจ และทฤษฎีผิดพลาดผิดตัว

14) หลวงพ่อกษัตริย์ (Tale of Old Monk and Young Novice,55)

หลวงพ่อกษัตริย์กับเณรน้อยชื่อจ้อย ทุกวันทั้งสองก็จะออกไปรับบิณฑบาต พอฉันเสร็จเพลเสร็จทั้งคู่อก็จะจำวัดกัน วันหนึ่งหลังฉันเพลเสร็จหลวงพ่อนึกสนุกจึงชวนเณรน้อยเล่นหมากรุก หลวงพ่อกษัตริย์ทำการกระดานหมากรุกขึ้นมาและให้เณรน้อยไปขอฝาขวดน้ำอัดลมที่ร้านค้านั่งเล่นหมากรุกอย่างสนุกสนานต่างฝ่ายต่างผลัดกันแพ้ผลัดกันชนะ ต่างฝ่ายต่างก็ไม่ยอมกัน จนตกเย็นก็ไม่เลิกเล่น น้ำก็ไม่อาบ พักแค่นี้ก็เข้าห้องน้ำเท่านั้น ทำวัตรเย็นก็ไม่ทำ เล่นกันจนดึกก็ไม่เลิกจนทั้งคู่หลับคา กระดานหมากรุก เณรน้อยตื่นก่อนเพราะร่างกายสดกว่า เพื่อจัดเตรียมที่ฉันและตีสระขังเพื่อออกบิณฑบาตหลวงพ่อกษัตริย์ได้ยินเสียงระฆังก็ตกใจรีบตื่นมาล้างหน้าล้างตาจึงคว้าจีวรถือบาตรลงจากกุฏิไปรับบิณฑบาตในหมู่บ้าน ทั้งที่ยังสะลึมสะลือตามปกติพอเดินรับบาตรหลวงพ่อกษัตริย์ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบกับชาวบ้าน แต่วันนี้หลวงพ่อกษัตริย์ไม่ได้ถามเหมือนเคย เพราะเดินหลับในไป คิดแต่เรื่องเดินหมากรุกเพื่อแก้เกมกับเณรน้อย ขณะที่ยืนรอรับบาตรในใจหลวงพ่อกษัตริย์คิดแต่เรื่องการเดินหมากรุกเพราะแพ้ให้แก่เณรน้อยหลายครั้ง พอตีโยมจะเอาอาหารใส่บาตร แต่หลวงพ่อกษัตริย์ไม่ยอมเปิดบาตรเสียที โยมจึงนิมนต์ให้ท่านเปิดบาตร นิมนต์อยู่หลายครั้งหลวงพ่อกษัตริย์ก็ไม่ยอมเปิด เณรน้อยยืนอยู่ข้าง ๆ จึงใช้มือสะกิดให้หลวงพ่อกษัตริย์เปิดบาตร หลวงพ่อกษัตริย์ยืนนิ่งเฉย สุดท้ายเณรน้อยจึงพูดขึ้นว่า หลวงพ่อกษัตริย์เปิดหลวงพ่อกษัตริย์ได้สติ คิดถึงเรื่องเดินหมากรุก ได้ยินว่าเปิด จึงพูดว่า ถ้าเปิดก็ถูกเณรน้อยกินสองเข้าออร์สนะสิในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อกษัตริย์กับเณรน้อยเล่นหมากรุกกันจนลืมทำวัตรอาบน้ำพัก่อน การที่หลวงพ่อกษัตริย์เดินหลับในไปบิณฑบาตตอนเช้า การที่หลวงพ่อกษัตริย์ละเมอคิดถึงเรื่องเดินหมากรุก การที่หลวงพ่อกษัตริย์ไม่ยอมเปิดบาตรเพราะมัวแต่คิดถึงเรื่องเปิดทางหมากรุก ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน จึงเป็นไปตามทฤษฎีปลดปล่อย

15) เณรน้อยตีตมมี (Tale of Old Monk and Young Novice,58)

ในช่วงเข้าพรรษามีพระเณรน้อยอยู่จำพรรษาหลายรูปพอออกพรรษาพระหนุ่มก็ลาสิกขาหมดเหลือเฉพาะเณรน้อย 3-4รูป กับหลวงพ่อกษัตริย์รูป เป็นธรรมดาที่เณรน้อยอยู่ด้วยกันหลายรูปก็จะตีและชุกชอนและจับกลุ่มกันเล่นไพ่เป็นงานอดิเรกเสมอ ฝ่ายหลวงพ่อกษัตริย์ก็ดูว่าไม่ได้ขาดแม้แต่วันเดียว วันหนึ่ง หลังจากฉันเพลเสร็จพวกเณรน้อยได้ตี

ตั้งวงเล่นไฟกันอีกตามเคย เณรน้อยอีกคนอยากเล่นด้วยแต่รอไม่ไหวจึงส่งเสียงดังว่า ให้ตีตีตีตีตีตี คนอื่นจะได้เล่นบ้าง แต่เสียงดังว่าตีตีตีตี ได้ยินไปถึงหลวงพ่อด ด้วยความที่หลวงพ่อดไม่เคยรู้มาก่อนว่าการตีตีตีตีตีตีนั้นคืออะไร จึงไปถามเณรน้อยที่หน้าห้องว่า เณรน้อยในห้องพากันเล่นไฟกันอยู่ใช่หรือไม่ พวกเณรน้อยที่อยู่ในห้องได้ยินจึงรีบไปครุ่นหนึ่ง ต่อมาคิดอุบายได้ ถ้าจะบอกตรง ๆ ก็กลัวหลวงพ่อดจะดุว่า จึงโกหกแบบเล่นลิ้นว่า เปล่าครับหลวงพ่อด พวกผมกำลังตีตีตีตีตีตีกันอยู่ หลวงพ่อดได้ยินเช่นนั้นจึงบอกว่า ไม่เป็นไรหรอกหลวงพ่อดคิดว่าพวกเณรน้อยกำลังเล่นไฟกันอยู่ ถ้าเณรน้อยกำลังตีตีตีตีตีตีกันอยู่ก็ให้เณรน้อยตีตีตีตีตีตีต่อไปได้ พวกเณรน้อยจึงตอบว่า ครับหลวงพ่อด พวกเราจะไม่เล่นไฟแต่จะตีตีตีตีตีตีเท่านั้นในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจาก ความโง่งของหลวงพ่อดที่ไม่รู้ว่าการตีตีตีตีตีตี นั้นคือ การเล่นไฟอย่างหนึ่ง จึงไม่ดุว่าแถมยังอนุญาตให้เณรน้อยเล่นไฟกันต่อไปได้อีก จึงเป็นไปตามทฤษฎีการปลดปล่อยของนักจิตวิทยา ทฤษฎีการผิดพลาดผิดตัว

16) หลวงพ่อดโดยเสียด (Tale of Old Monk and Young Novice, 64)

วันหนึ่งหลวงพ่อดนั่งบึงข้าวเหนียวอยู่กับเณรน้อยแต่ตัวเองนั่งไม่ระมัดระวังจึงปล่อยให้อวัยวะเพศโผล่เณรน้อยเห็นอวัยวะเพศหลวงพ่อดจึงหัวเราะเยาะ หลวงพ่อดด้วยความอายบวกความโมโหจึงเขกหัวเณรน้อยส่วนเณรน้อยด้วยความเจ็บใจและแค้นเคืองหลวงพ่อด จึงลุกขึ้นเดินเข้าหมู่บ้านไป ขณะที่เณรน้อยกำลังเดินอยู่ในหมู่บ้านนั้น พอดีว่ามีกวางตัวหนึ่งหลงเข้ามาในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านจึงตีเกราะให้ลูกบ้านช่วยกันจับกวางตัวนั้นเณรน้อยได้ที่คิดอุบายแกล้งหลวงพ่อดได้จึงรีบกลับวัดไปบอกข่าวให้หลวงพ่อดทราบ หลวงพ่อดได้ยินเสียงเกราะเหมือนกันจึงถามเณรน้อยด้วยว่า ชาวบ้านตีเกราะเพราะอะไรกัน เณรน้อยได้ที่จึงแกล้งบอกหลวงพ่อดว่า ชาวบ้านตีเกราะเพื่อช่วยกันจับคนที่อวัยวะเพศออก หลวงพ่อดซึ่งอวัยวะเพศออกอยู่แล้ว ได้ยินเข้าก็เกิดความกลัวว่าชาวบ้านจะมาจับตนเองจึงหนีไปซ่อนตัวที่จอมปลวกท้ายหมู่บ้านบังเอิญว่าชาวบ้านวิ่งไล่กวางผ่านมาทางนั้นพอดี หลวงพ่อดเห็นชาวบ้านวิ่งไล่มาหาตัวเองด้วยความกลัวจึงร้องตะโกนออกไปว่า หลวงพ่อดยอมแล้วและตัดพ้อต่อว่าชาวบ้านไปว่า คนอื่นอวัยวะเพศออกกว่าหลวงพ่อดชาวบ้านทำไมจึงไม่ไปจับกันบ้าง แต่มาจับท่านคนเดียวในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อดถูกเณรน้อยหลอกเรื่องกวางหลงว่าเป็นเรื่องจับคนอวัยวะเพศออกซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน การที่หลวงพ่อดเกิดความกลัวจนหนีไปซ่อนที่จอมปลวกท้ายหมู่บ้าน การที่หลวงพ่อดเข้าใจผิดคิดว่าชาวบ้านวิ่งไล่ตนทั้งที่ชาวบ้านวิ่งไล่กวางกัน การที่หลวงพ่อดรับสารภาพว่าตนเองอวัยวะเพศออกทั้งที่ชาวบ้านไม่ได้ถามเลยจึงเป็นการประจานตัวเอง ความขบขันจึงเป็นการปลดปล่อย และเป็น การนำเรื่องเพศมาพูดให้เข้า

17) หวงไต้ดิน (Tale of Old Monk and Young Novice, 66)

หลวงพ่อยู่กับเณรน้อย หลังจากฉันเข้าเสร็จแล้วก็ลงจากศาลามานั่งคุยกันต่อที่กุฏิ บังเอิญว่าวันนั้นเป็นวันหอยออกพอดิ เณรน้อยก็เลยยกเรื่องหอยออกมาเป็นหัวข้อสนทนา เณรน้อยเริ่มด้วยการถามหลวงพ่อดำถามหลวงพ่อกว่าถ้าหลวงพ่อกจะเอาเงินรางวัลไปทำอะไร หลวงพ่อกจึงตอบว่าถ้าหอยจริง ๆ ก็เอาเงินรางวัลไปซื้อม้ามาเลี้ยงตัวหนึ่งส่วนเณรน้อยจึงเตือนหลวงพ่อกว่าถ้าหลวงพ่อกจะซื้อม้ามาเลี้ยงไว้หลวงพ่อกต้องระวังดูแลม้าตัวเองให้ดี ๆ ด้วย หลวงพ่อกสงสัยจึงถามว่า เป็นเพราะอะไรท่านจึงต้องระวังมากเช่นนั้น เณรน้อยจึงบอกว่า เพราะว่าถ้าตนเองถูกหอยตนจะเอาเงินรางวัลไปซื้อฝักมาปลูกและม้าจะมากินฝักที่ตนปลูก หลวงพ่อกก็บอกว่า ถ้าเป็นเช่นนั้น ใครเป็นคนซื้อฝักมาปลูกคนนั้นก็ดูแลฝักของตัวเอง เณรน้อยไม่พอใจจึงเอ่ยขึ้นมาว่า ถ้าเช่นนั้นจะมีปัญหา กันแน่ หลวงพ่อกกับเณรน้อยคุยกันไม่ลงตัวโต้แย้งกันไปมาเรื่องเลี้ยงม้ากับปลูกฝัก จนถึงขั้นลงมือชกต่อยกันสุดลุตท้ายที่สุดชาวบ้าน จึงมาช่วยจับแยกออกและสอบถามสาเหตุที่เกิดการชกต่อยกัน ได้ความว่า หลวงพ่อกกับเณรน้อยคุยกันเรื่องหอยถูกไต้ดินว่า ใครถูกหอยแล้วจะเอาเงินไปทำอะไร ชาวบ้านจึงลงมติให้ขับไล่หลวงพ่อกกับเณรน้อยให้ลาสิกขาเสียในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ หลวงพ่อกกับเณรน้อยคุยกันเรื่องหอยไต้ดิน ซึ่งยังไม่ใครซื้อแม้แต่คนเดียว และ ยังไม่ใครถูกหอยแม้แต่คนเดียวแต่ทั้งคู่ต้องมาทะเลาะกันถึงเรื่องในอนาคตซึ่งยังไม่เกิดขึ้นถึงขั้นชกต่อยกันเพราะตกลงกันไม่ได้ซึ่งตามปกติ การเล่นหอยพนันเป็นเรื่องที่ผิดวินัยสงฆ์ ความขบขันจึงเป็นไปตามทฤษฎีการปลดปล่อย

18) หลวงพ่อหมากส้มโอ (Tale of Old Monk and Young Novice,68)

หลวงพ่อกเป็นคนตระหนี่ใครจะมายืมของก็ไม่ให้แต่ถ้าใครพูดถูกใจก็จะให้ฟรีๆ วันหนึ่งหลวงพ่อกไปได้เมล็ดส้มโอมากจึงเอามาปลูกไว้ในวัด โดยสั่งให้เณรน้อยเป็นคนดูแลรดน้ำพวนดินให้ดีต่อมาหลวงพ่อกชวนเณรน้อยไปขอรับบริจาคข้าว ขี้ควาย ขี้เป็ดขี้ไก่มาใส่เป็นปุ๋ยให้ต้นส้มโอ หลวงพ่อกมีแต่สั่งการให้เณรน้อยทำแต่ตนเองไม่ยอมทำ จนเณรน้อยโกรธแค้นคิดหาอุบายแก้เผ็ดหลวงพ่อกในปิ่นเอง ส้มโอออกลูก หลวงพ่อกจึงให้เณรน้อยดูแลให้ดีและทำเครื่องหมายไว้ที่ลูกโต ๆ พอถึงเวลาที่ส้มโอใกล้จะสุกหลวงพ่อกก็ไปเยี่ยมเพื่อนที่อยู่ต่างถิ่น ชักชวนให้มากินส้มโอกันสามอาทิตย์ต่อมา ก่อนถึงวันที่เพื่อนหลวงพ่อกจะมาถึงเณรน้อยก็แอบขโมยเจาะลูกส้มโอที่หลวงพ่อกทำเครื่องหมายไว้ กินเนื้อหมดแล้วยัดเอาปูน ขี้วัว ขี้ควายและขี้ไก่ใส่ไว้แทนเย็บไว้แล้วเอาไปห้อยไว้เหมือนเดิม เมื่อถึงวันนัดหมาย เพื่อนของหลวงพ่อกก็มาถึงหลวงพ่อกจึงชี้ให้เณรน้อยไปเอาส้มโอมาทายและไล่เณรน้อยออกไปห่างๆ

พอได้ส้มโอมา หลวงพ่อจึงบอกเพื่อนว่าอย่ารีบฉันให้ดมกลิ่นส้มโอก่อน ทั้งคู่จึงส่งส้มโออีกฝ่ายดมกันไปมา เสร็จแล้วจึงผ่าส้มโอออกเจอลูกส้มโอที่ยัดข้าวขี้ควายชี้โกไว้เพื่อนหลวงพ่อก็บ่นว่าส้มโอลูกนี้เสียแล้ว เจอลูกส้มโอที่ปนทั้งเนื้อส้มโอและชี้โกก็บ่นว่าส้มโอลูกนี้ทั้งหอมทั้งเหม็นหลวงพ่อเห็นดังนั้นจึงรู้ว่าตนเองโดนแฉนน้อยหลอก คิดจะตีแฉนน้อยให้สาแก่ใจ ตอนกลับวัดส่วนแฉนน้อยรู้ทันจึงแสร้งทำขาทักให้ศิษย์วัดอุ้มกลับวัดหลวงพ่อก็เห็นว่าแฉนน้อยบาดเจ็บจึงไม่ตี ต่อมาหลวงพ่อก็เป็นคนดูแลส้มโอด้วยตนเองในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ แฉนน้อยแอบกินเนื้อส้มโอลูกที่หลวงพ่อบางคนจนหมดแล้วยัดนุ่นและมูลสัตว์ไว้ข้างในแทนที่ การที่หลวงพ่อและเพื่อนผลัดกันดมกลิ่นส้มโอเน่าไปมาแล้วบอกว่าทั้งหอมทั้งเหม็น การที่หลวงพ่อและเพื่อนกินเนื้อส้มโอที่ปนมูลสัตว์ การที่แฉนน้อยหลอกหลวงพ่อบว่าบาดเจ็บจึงไม่ถูกตีในเรื่องนี้ ความขบขันจึงเป็นไปตามทฤษฎีขมขาน และ ทฤษฎีผิดฝาผิดตัว

19) หลวงพ่อกับก่อนเกลือเผา (Tale of Old Monk and Young Novice, 72)

หลวงพ่อยู่กับแฉนน้อยรูปหนึ่ง วัดนี้ชาวบ้านไม่ค่อยมาทำบุญนักทำให้อาหารการขบขันอืดคืด วันหนึ่งแฉนน้อยเห็นกองไฟมีถ่านสีแดง จึงเอาก่อนเกลือไปเผาไฟจนเป็นสีแดงเหมือนถ่านไฟ และเขี่ยอกรจนก่อนเกลือเย็นลงเป็นสีดำเหมือนตบควายแฉนน้อยจึงคิดขมิดู พบว่ารสชาติไม่เค็มนักจึงเอามาฉันกับข้าว หลวงพ่อเดินมาพอดีเห็นเข้า จึงถามแฉนน้อยว่าฉันข้าวกับอะไร แฉนน้อยได้ทีจึงแกล้งตอบไปว่า ฉันตบควาย หลวงพ่อก็ลองชิมดูพบว่าอร่อย จึงถามแฉนน้อยว่าหมดหรือยังแฉนน้อยบอกว่าหมดแล้ว หลวงพ่อก็ถามว่าทำ ถ้าอยากฉันอีกทำอะไรแฉนน้อยได้ทีจึงคิดอุบายกลั่นแกล้งหลวงพ่อ โดยบอกว่า ไม่ยาก พอเห็นควายชี้เวลามันกำลังเบ่งตุตออกให้รีบเอามือล้วงไปในตุตของมันแล้วล้วงเอาตบมันออกมา วันรุ่งขึ้นแฉนน้อยจึงชวนหลวงพ่อไปทุ่งนา มองหาควายที่กำลังชี้ พอเห็นควายตัวหนึ่งกำลังชี้แฉนน้อยก็บอกให้หลวงพ่เอามือล้วงไปในตุตควาย ควายตกใจจึงเหวี่ยงตุตหัวหนีเตลิดไปทำให้มือหลวงพ่อติดไปกับตุตควายดึงออกไม่ได้ ควายวิ่งพาหลวงพ่อไกลพอควรแฉนน้อยจึงบอกหลวงพ่ให้ แยกกันทันหลวงพ่ไม่ทราบว่าจะทำอะไร จึงถูกควายวิ่งพาไปไกลกว่าจะหลุดมาได้ฝ่ายแฉนน้อยก็ยื่นหัวเราะท้องแข็งจนตายคาที่ พอมือหลุดมาได้หลวงพ่จึงโกรธแฉนน้อยมากจึงหักไม้รวกจะไปตีแฉนน้อยให้เซ็ด พอมาถึงตัวแฉนน้อย ก็ใช้ไม้เรียหวดตัวแฉนน้อย ส่วนแฉนน้อยที่ยืนแข็งตายอยู่ก็ล้มลงตรงนั้น ในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจาก การที่หลวงพ่ถูกแฉนน้อยหลอกว่าก่อนเกลือสีดำคือตบควาย การที่แฉนน้อยหลอกให้หลวงพ่ล้วงตุตควายเอาตบควาย การใช้คำผวนว่าแยกกันทัน ยันกันแท้ (ยันกันนาในภาษาอีสาน) การที่หลวงพ่เข้าใจผิดคิดว่าแฉนน้อยแกล้งตายด้วยการตีเบา ๆ ทั้ง ๆ ที่แฉนน้อยหัวเราะจนท้องแข็งตายไปเอง

20) หลวงพ่อปอดปลาขาว (Tale of Old Monk and Young Novice, 75)

หลวงพ่อกับคนที่ไม่ยอมเสียเปรียบณเณรน้อย วันหนึ่งไปบิณฑบาตด้วยกัน โยมใส่ปลา 4 ตัวที่ยังไม่ได้หมักเกลือให้หลวงพ่อกลับวัดฉันชั่วเสร็จหลวงพ่อก็นอนณเณรน้อยไปตายหน้าแต่หลวงพ่อนึกขึ้นได้ว่ายังไม่ได้หมักปลาจึงใช้ณเณรน้อยให้ไปขอดเกล็ดปลาและหมักปลา แต่ณเณรน้อยไม่รู้วิธีทำ แต่จะขัดขึ้นไม่ได้จึงเอาปลามาขอดกลัดฝ่าตัวเองเอาขึ้นทิ้ง พอผ่าถึงตัวที่สามณเณรน้อยเห็นลูกแก้วในกระเพาะปลา ณเณรน้อยจึงหยิบขึ้นมาดูเห็นเป็นแก้วสีใส ๆ ทราบว่าเป็นแก้ววิเศษจึงอมไว้ในปากอธิษฐานให้พาไปเที่ยวที่โนนที่นั่น ลูกแก้วก็พาหะไปเที่ยวได้ตามต้องการณเณรน้อยจึงนำความไปบอกหลวงพ่อ หลวงพ่อจึงถามณเณรน้อยว่าเหลือปลาที่ตัว ณเณรน้อยบอกว่าเหลือ 1 ตัว หลวงพ่อจึงรีบไปขอดเกล็ดและผ่าท้องปลาตัวสุดท้ายก็ พบเห็นปอดปลากับลูกแก้ว ดีใจว่าตนเองได้เปรียบณเณรน้อยอยู่ พอฉันเสร็จทั้งคู่ก็จำวัดพอตื่นขึ้นมาณเณรน้อยก็อมลูกแก้วอธิษฐานให้พาหะไปเที่ยวแล้วก็กลับมาเล่าให้หลวงพ่อฟัง แต่หลวงพ่อได้ยินก็ตื่นตื่นอยากจะไปข้างแต่เก็บลูกแก้วกับปอดปลาไว้อย่างดี คิดว่าจะรอให้ออกพรรษาแล้วจึงจะไปเที่ยว พอถึงวันออกพรรษาหลวงพ่อก็จึงบอกลาชาวบ้านว่าตัวเองได้ลูกแก้ววิเศษที่จะพาไปเที่ยวได้ จึงขอลาไปเที่ยวประมาณ 2 เดือนจึงจะกลับ พอถึงวันที่หลวงพ่อกำลังจะไปเที่ยว ชาวบ้านจึงพากันมาวัดกันมากมาย พอได้เวลาหลวงพ่อก็จึงบอกลาชาวบ้านแล้วก็ขึ้นกุฏิไปเอาห่อลูกแก้วกับปอดปลา แก้วที่ออกก็พบว่าลูกแก้วได้เปลี่ยนสีไปแล้วและปอดปลาก็ถูกหนอนจางแล้ว พอหลวงพ่อมลูกแก้วกับปอดปลาขึ้นหอรชงักงักปีกอก ลูกแก้วก็ไม่สามารถพาหลวงพ่อกับพาหะไปเที่ยวได้ทำให้หลวงพ่อกำลังลงพื้นบาดเจ็บสาหัสในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อกับลูกแก้วและปอดปลาไว้นานจนเน่าและเปลี่ยนสี การที่หลวงพ่อบอกชาวบ้านว่าตนมีลูกแก้ววิเศษที่จะไปเที่ยวได้และประกาศต่อหน้าชาวบ้านว่าตนจะลาไปเที่ยว 2 เดือน การที่หลวงพ่อกำลังตกหอรชงักงักงักสาหัสต่อหน้าชาวบ้านความขบขันเป็นไปตามทฤษฎีขมที่าน ที่หลวงพ่อกับพาหะเสียเปรียบณเณรน้อย และทฤษฎีผิดผีผิดตัว

21) หลวงพ่อบ่มักหวาน (Tale of Old Monk and Young Novice,79)

หลวงพ่อกับของหวาน วันหนึ่งไปบิณฑบาตในบ้าน ยายของณเณรน้อยถวายปลาตุ๋นให้หลวงพ่อกินคิดว่า ท่านจะแบ่งให้หลานณเณรน้อยด้วย แต่หลวงพ่อกับเป็นคนตระหนี่พอกลับแอบไปกินปลาตุ๋นคนเดียวในห้องณเณรน้อยเจ็บใจจึงไปบอกยาย ยายได้ฟังก็ไม่พอใจหลวงพ่อกับ จึงคิดอุบายแก้เผ็ดหลวงพ่อกับ วันต่อมายายณเณรน้อยจึงไปปลากแล้วตัดหางปลาผูกกับขวานห่อใส่ใบตองแล้วใส่บาตรให้หลวงพ่อกับ หลวงพ่อกับได้ใจไปปลากเหมือนเดิม กลับวัดเข้ากุฏิเปิดห่อใบตองออกเห็นเป็นขวานกับหางปลาด้วยความโมโหจึงขว้างขวานไปชนเสา

ดังกล่าวมาถูกคว่ำแตก พอเณรน้อยได้ยินเสียงจึงถามว่าเกิดอะไรขึ้นหลวงพ่อกลับเสียหน้า จึงโกหกไปว่า ตนถูกปลากัดเอาวันต่อมายายของเณรน้อยใส่กล้วยให้หลวงพ่อกับปลาตุ๊ก ให้เณรน้อย หลวงพ่อยากฉันทปลาตุ๊ก จึงคิดอุบายเดินนำพอลงถึงสะพานก็หันกลับมาถาม เณรน้อยว่าขอแบ่งปลาได้ไหม บังเอิญเท้าข้างหนึ่งก้าวพลาดหลวงพ่อก็จึงตกสะพานไป วันต่อมา โยมได้นิมนต์หลวงพ่อกับเณรน้อยให้ไปฉันเพลที่บ้าน วันนั้นของหวานมีกล้วยเดียว โยมจึงเอาไปถวายเฉพาะหลวงพ่อกับเณรน้อยกล้วยไม่ได้ฉันของหวาน จึงพูดตักว่า ไม่ต้องเอาของหวานไปถวายหลวงพ่อกับเณรน้อยเพราะหลวงพ่อกับเณรน้อยไม่ชอบหวานฝ่ายหลวงพ่อกับเณรน้อยจะพูดค้ำนในที่บ้าน โยมก็อวยชาวบ้านเพราะตัวเองอาวุโสกว่าพอลกลับถึงวัดด้วยความโมโหจัดจึงเปลื้องจีวรทำ เณรน้อยชกต่อในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อกับเณรน้อยถวายธูปธูปไม้ที่ผูกกับหางปลาเพื่อแก้เผ็ดหลวงพ่อกับเณรน้อยที่เป็นคนตระหนี่ การที่หลวงพ่อกับเณรน้อยไม่ไปชนเสาตั้งมาถูกคว่ำตัวเองแตก การที่หลวงพ่อกับเณรน้อยพูดแก้เขินด้วยคำว่าถูกปลากัดเมื่อถูกเณรน้อยถาม การที่หลวงพ่อกับเณรน้อยเดินพลาดตกสะพานเพราะมัวแต่เหลียวหลัง การที่เณรน้อยพูดตักคอกว่าหลวงพ่อกับเณรน้อยไม่ชอบหวานทั้งๆที่หลวงพ่อกับเณรน้อยชอบหวาน ความขบขันจึงเป็นไปตามทฤษฎีขมทำน

22) หลวงพ่อกับเณรน้อย (Tale of Old Monk and Young Novice, 87)

หลวงพ่อกับเณรน้อยคนหนึ่งชื่อพ่อคำ เพื่อนหลวงพ่อกับเณรน้อยนี้มีหลานสาวคนหนึ่งอยู่ในวัยแรกรุ่น หลานสาวคนนี้แอบชอบพ่อกับเณรน้อยตามประสาหนุ่มสาว แต่ต่อมาเณรน้อยได้ไปเรียนหนังสือในตัวเมือง หลวงพ่อกับเณรน้อยจึงมีโอกาสได้พบกับหญิงสาวทุกวันเกิดจนชอบพอกันเข้า ส่วนเณรน้อยพอทราบข่าวว่าหลวงพ่อกับเณรน้อยแอบชอบหญิงสาวที่ตนชอบกันอยู่จึงไม่พอใจ จึงคิดอุบายวางแผนให้ทั้งสองคนเกิดความระแวงกันและกัน เณรน้อยจึงกลับมาที่วัดแล้วไปบอกหลวงพ่อกับเณรน้อยว่าหญิงสาวเป็นปอบและบอกให้หลวงพ่อกับเณรน้อยสังเกตว่าคนเป็นปอบมักจะมองซ้ายมองขวาเสร็จแล้วเณรน้อยก็ไปบอกหญิงสาวว่าหลวงพ่อกับเณรน้อยมีหลานหลวงพ่อกับเณรน้อยต้องการพิสูจน์ความจริงด้วยตนเอง ตกเย็นวันนั้นหลานจึงได้ไปเยี่ยมบ้านที่เป็นเพื่อนกันเมื่อไปถึงบ้านหญิงสาวจึงตักน้ำมาถวายในขณะที่เดียวกันก็พยายามมองซ้ายมองขวาเพื่อหาทางหลวงพ่อกับเณรน้อยฝ่ายหลวงพ่อกับเณรน้อยก็เห็นว่าหญิงสาวกำลังมองซ้ายมองขวาก็คิดว่าคงจะเป็นปอบจริงทั้งสองจึงเกิดความระแวงต่อกันขึ้น พอเณรน้อยทราบข่าวว่าทั้งสองคนเกิดความระแวงกันแล้ว วันต่อมาเณรน้อยจึงรีบไปขออนุญาตหลวงพ่อกับเณรน้อยเพื่อลสิกขามาแต่งงานกับหญิงสาว หลวงพ่อกับเณรน้อยจึงบอกเณรน้อยว่า หญิงสาวคนนั้นเป็นปอบจริงดังที่เณรน้อยว่าแต่เณรน้อยก็ได้ตอบหลวงพ่อกับเณรน้อยไปว่า ถึงแม้ว่าหญิงสาวคนนั้นเป็นปอบเป็นจริงแต่เมื่อคืนวานตนได้ไปปราบเรียบร้อยแล้วในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ พระ

ณเณรน้อยทำผิวดินวัยไปจีบสาว การที่หลวงพ่อกถูกณเณรน้อยหลอกว่าหญิงสาวเป็นปอบและบอกหญิงสาวว่าหลวงพ่มีหาง การที่หลวงพ่อและหญิงสาวหลงกลณเณรน้อยและเชื่อว่าอีกฝ่ายเป็นไปตามที่ณเณรน้อยวางแผนไว้ การที่หลวงพ่อบอกว่าหญิงเป็นปอบแต่ณเณรน้อยบอกว่าณเณรน้อยได้ปราบปอบไปแล้ว ความขบขันจึงเป็นไปตามทฤษฎีผิวดินผิวดินตัว

23) โง่งจนไม่รู้ตัวตัวเองโง่ง (Tale of Old Monk and Young Novice, 92)

หลวงพ่อยู่ด้วยกันกับณเณรน้อยสามสี่รูป วันหนึ่งณเณรน้อยได้ยินข่าวว่าชาวบ้านพากันนินทาว่าพระณเณรน้อยขี้เกียจ ไม่ทำงาน ตื่นมากก็กิน กินแล้วไปขี้ในส้วมไม่ทำอะไรเลย หลวงพ่ได้ยินจึงแย้งว่าไม่ถูกต้อง เพราะว่าท่านยังทำงานอยู่พวกณเณรน้อยจึงชวนหลวงพ่เดินทางไปทุ่งนาเพื่อทำงานทำ เดินไปสักพักก็เห็นชวานาเอาไข่ตักปลากหลวงพ่จึงว่า โยมเป็นคนวัดทำไมทำฆ่าสัตว์ ชวานาบอกว่าไม่ฆ่าสัตว์ก็ไม่มီးอะไรกิน ณเณรน้อยอีกคนเห็นด้วยจากนั้นทั้งหมดก็เดินต่อไปคุยกันไปมาเรื่องราวใครเป็นคนผิด พอกลับถึงวัด เย็นวันนั้นหลวงพ่อดังกติกาไว้ว่า ใครพูดก่อนเป็นหนอน ตกกลางคืนหลวงพ่กับณเณรน้อยมีตะเกียงพายุคนละดวงบังเอิญลมแรงทำให้ตะเกียงของณเณรน้อยรูปหนึ่งดับณเณรน้อยกลัวมีแต่ถ้าจะพูดขึ้นก็กลัวผิดกติกาดแต่แล้วคนแรกก็อดทนไม่ได้พูดขึ้นว่าตะเกียงตนเองดับ อีกรูปก็พูดเหมือนกันสุดท้ายหลวงพ่จึงพูดเช่นกันว่ามีแค่หลวงพ่คนเดียวที่ไม่พูด ต่อมาหลวงพ่ขอซื้อวัวมา 10 ตัวและให้ณเณรน้อยเป็นคนไล่ต้อน ตนเองเป็นคนขี่ตัวหน้าและผ่านเนินใหญ่หลวงพ่อนับวัวดูแล้วไม่ครบ 10 ตัว ณเณรน้อยจึงบอกให้หลวงพ่ลงมานับดูก็จะครบ 10 ตัว หลวงพ่จึงลงมานับดูก็ได้ครบพอดี แต่พอขึ้นขี่มันนับดูก็ไม่ครบอีก หลวงพ่จึงตัดสินใจไม่ขึ้นขี่วัวอีก พอกลับถึงวัดณเณรน้อยคนหนึ่งเกิดปวดฉี่กะทันหันหาที่ไม่ได้จึงฉี่รดกำแพงวัด หลวงพ่เห็นเข้าจึงหลอกดำโดยบอกให้ณเณรน้อยยกขาขึ้นข้างหนึ่งพอฉี่เสร็จณเณรน้อยก็วิ่งมาหาเพื่อนพร้อมกับบอกว่าเกือบโดนหลวงพ่ด่า พวกณเณรน้อยจึงถามว่าหลวงพ่อย่างไร ณเณรน้อยคนที่ฉี่จึงตอบว่าท่านบอกให้ยกขาขึ้นอีกข้าง เพื่อนณเณรน้อยจึงหัวเราะแล้วบอกว่านั้นหมายความว่าหลวงพ่ด่าว่าณเณรน้อยเป็นหมาในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ หลวงพ่ตั้งกฎว่าจะไม่พูดแต่เป็นคนพูดเสียเอง การที่หลวงพ่อนับวัวไม่ถึงสิบตัวเพราะไม่ได้นับตัวที่ตนเองขี่อยู่ การที่หลวงพ่หลอกดำณเณรน้อยที่กำลังฉี่รดกำแพงด้วยการให้ยกขาขึ้นข้างหนึ่งเหมือนหมาฉี่ ความขบขันเป็นไปตามทฤษฎีผิวดินผิวดินตัว

24) ลักกินข้าวแลง (Tale of Old Monk and Young Novice, 100)

หลวงพ่กับณเณรน้อยนอนร่วมห้องในกุฏิเดียวกัน วันหนึ่งหลังจากบิณฑบาตเสร็จแล้ว ทั้งหลวงพ่และณเณรน้อยต่างก็วางแผนที่จะเก็บอาหารไว้ฉนั้นในยามวิกาลอย่างไร

ก็ตาม ต่างฝ่ายต่างก็ระแวงว่าอีกฝ่ายจะทราบเรื่องเข้าพอดกกลางคืนทั้งคู่ก็คิดตรงกันอีกว่า อีกฝ่ายคงจะหลับแล้วจึงคิดจะเอาข้าวในบาตรมาฉนั้ เณรน้อยเป็นคนเริ่มก่อน ยื่นมือออกนอกมุ้งไปกระทบฝาบาตรเสียงดังขึ้นกั้หลวงพ่อก็จะล่งรู้จึงแก้งทำเสียงแมวหลวงพ่อก็บอกรให้เณรน้อยไล่แมวไปเสีย ต่อมาหลวงพ่อก็เป็นฝ่ายลงมือบ้าง จึงยื่นมือออกนอกมุ้งไปกระทบฝาบาตรเสียงดังขึ้นอีกเหมือนกันกั้หลวงพ่อก็จะล่งรู้ จึงแก้งทำเสียงแมวเณรน้อยจึงบอกรให้หลวงพ่ไล่แมวไปเสียต่อมามีทั้งคู่อคิดตรงกันว่อกั้ฝ่ายคงจะหลับไปแล้ว จึงยื่นมือออกนอกมุ้ง บังเอิญว่ามือของหลวงพ่อกั้กับเณรน้อยไปชนกันในระหว่างพอดี ต่างฝ่ายก็คิดจะชกมือกลับแต่ก็เกรงว่อกั้ฝ่ายจะล่งรู้แต่ท่วที่สุดหลวงพ่ก็เป็นฝ่ายยอมเสียหน้า จึงเอ่ยถามเณรน้อยว่าเณรน้อยก็อยากรจะฉนั้เย็นกับหลวงพ่เหมือนกันหรือในเรื่องนี้ความชบช้นเกิดจากการที่หลวงพ่และเณรน้อยวางแผนที่จะเก็บอาหารบิณฑบาตไว้ฉนั้เย็นซึ่งเป็นการผิดวินยสงฆ์ การที่ทั้งสองฝ่ายทำเสียงบาตรดังแล้วกลับทำเสียงแมวการที่ทั้งคู่อมือไปชนกันในระหว่างโดยบังเอิญ จนยากที่จะชกมือกลับได้ทัน การที่หลวงพ่ยอมรับผิดและชวนเณรน้อยเป็นการแก้ช่น เป็นไปตมทฤษฎีการปลดปล่อย และทฤษฎีผิดผีผิดตัว

25) หลวงพ่อกั้ (Tale of Old Monk and Young Novice, 122)

หลวงพ่อกั้อ่านหนังสือไม่ออก พุดได้แต่ค่วว่ นะ คำเดียว โยมจึงไม่เลื่อมใสท่วให้อาหารการชบช้นลำบากรหลวงพ่อกั้จึงคิดอุบายให้อโยมถามถวยอาหาร ปกติชวบ้านจะปล่อยคววยไปกินหญ้าเองไม่ต้องดูแลหลวงพ่อกั้จึงคิดอุบายใหเณรน้อยเอาคววยชวบ้านไปชอนไว้และใหบอกรชวบ้านใหไปถามหลวงพ่อกั้ชวบ้านจึงไปถามหลวงพ่อกั้เรื่องคววยหอย หลวงพ่อกั้จึงสร้งทำท่วกลบคณหารและบอกรตำแหน่งที่คววยหอย เมือชวบ้านไปท่วคววยเจอตามท่วหลวงพ่อกั้บอกร จึงเลื่อมใสและนำอาหารมาถวยต่อมามีเณรน้อยชวนหลวงพ่อกั้ไปอาบน้ในสระน้ และบอกรให้หลวงพ่อกั้พุดว่ โม ตอนค่วแล้วมุดช่น หลวงพ่อกั้จึงทำตาม ตั้งแต่นั้นหลวงพ่อกั้จึงพุดค่วว่ นะไม่ได้ ชวบ้านจึงเลื่อมใสยั้งช่น ต่อมาชวบ้านจึงนิมนต์พระวัดอื่นมาประช่นความก่งกับหลวงพ่อกั้กับเณรน้อยหลวงพ่อกั้ไม่รู้ว่จะเอาชนะพระวัดอื่นอย่วว่ จึงปริกรษเณรน้อย ได้ช้อตกลกั้กันว่จะไปท่วน้คราม ปู และ กระด้งไปใหญ่ถ่มมาใช้เป็นเครื่องมือ พอดั้ครบทั้งสามแล้วหลวงพ่อกั้จะเอาปูจุ่มน้ครามแล้วปล่อยใหปูเดินลงในกระด้งที่มีใบลาน โดยใหเณรน้อยเป็นคนอ่านไปตมว่ จ่ามคุม (จุ่มคาม) โตงได้ (โต้งตั้ง) ปานโต้ใบลู่ (ปูโต้ใบลาน) เมือถึงวันช่งช่นจริง ไม่มีพระเณรน้อยวัดไหนสามารถอ่านช้อความในใบลานเพราะปูโต้เลาะไปทหมด นอกจากเณรน้อยของหลวงพ่อกั้ที่ตกลกั้กันไว้เป็นอย่วว่ดี ทำใหพระวัดอื่นต้องยอมแพ้อย่างราบค่วบในเรื่องนี้ความชบช้นเกิดจากการที่หลวง

พ่อมีคนเลื่อมใสเพราะใช้กลอุบายซ่อนควายแล้วให้เณรน้อยไปบอกชาวบ้าน การที่หลวงพ่อบอกว่าไม่ได้เพราะเณรน้อยสอนให้ดำน้ำแล้วผูกขึ้นมาก็พูดว่าโม การที่หลวงพ่อกับเณรน้อยเอาชนะพระเณรน้อยวัดอื่นโดยการอ่านคำผวนไปตามการเดินทางของปูบโนไบลานในกระดิ่ง

26) หลวงพ่อบ่ไต้ยถา (Tale of Old Monk and Young Novice, 134)

หลวงพ่อกับเณรน้อยคนโง่ชลา อ่านหนังสือไม่ออก จึงต้องอาศัยเณรน้อยที่รู้หนังสืออยู่ตลอดเวลา วันหนึ่งเดินทางไปพบคนตากผ้าอยู่กระท่อมนาจึงถามเณรน้อยว่ามันคืออะไร เณรน้อยตอบว่า ชายคามั่งแพร เดินไปอีกพบวัวพันหลักจึงถามเณรน้อยว่ามันคืออะไร เณรน้อยตอบว่า วัวเกี่ยวพันระนัง เดินไปอีกพบคนช่นเข้า จึงถามเณรน้อยว่ามันคืออะไร เณรน้อยตอบว่า หัวเขาสงนง เดินไปอีกเห็นปักควาย จึงถามเณรน้อยว่ามันคืออะไร เณรน้อยตอบว่า โฟโล่หลุดโบก เดินต่อไปเห็นควายไม่เห็นเจ้าของเณรน้อยจึงบอกให้หลวงพ่อไล่ควายไปไว้ในป่าที่บพอบชาวบ้านกลับมาไม่เจอควาย เณรน้อยจึงบอกชาวบ้านไปหาหลวงพ่อโดยบอกว่า ท่านเป็นหมอดู ชาวบ้านจึงไปหาหลวงพ่อและพูดตามที่เณรน้อยบอกไว้ว่า ชายคามั่งแพร วัวเกี่ยวพันระนัง หัวเขาสงนง โฟโล่หลุดโบก ควายอยู่ในป่าที่บ ชาวบ้านไปหาเจอควายตามที่หลวงพ่อบอกว่าจึงเกิดความเลื่อมใส ต่อมาฝนไม่ตกชาวบ้านจึงมาหาหลวงพ่อกับเณรน้อยไปตอบไม่ได้จึงเดินทางไปที่ทุ่งนาได้ยินเสียงเขียดร้องว่า ฝนจะตกตอนขึ้น 3 คำ น้ำจะท่วมบันไดพระยา 3 ชั้น จึงไปบอกชาวบ้านเช่นนั้น บังเอิญว่าฝนตกตามนั้นพอดี ทำให้หลวงพ่อบอกได้ชื่อว่าหลวงพ่อก่งทุกทาง ในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อบอกได้หลายประโยคเพราะจำถ้อยคำที่เณรน้อยบอก และการที่หลวงพ่อกลายเป็นหมอดูตามกลอุบายของเณรน้อย การที่หลวงพ่อบอกทำนายฝนตกได้ถูกต้องเพราะได้ยินเสียงกบเขียดร้อง เป็นการใช้ปรากฏการณ์พิเศษเช่นฟังเสียงเขียดรู้เรื่องมาสร้างเรื่องให้หลวงพ่อบอกทำนายถูกฝนตกได้ถูกต้อง

27) หลวงพ่อขี่ไก่หนวด (Tale of Old Monk and Young Novice, 143)

หลวงพ่อกับเณรน้อยคนโง่ชลา เวลาไปไหนมาไหนหลวงพ่อก็ก้าวเณรน้อยให้ดูแลให้ต้อยให้เณรน้อยขี่บนศาลาได้ วันหนึ่งเณรน้อยเผลอนอนหลับไปเณรน้อยขี่ขึ้นศาลาหลวงพ่อกลับมาเห็นเข้าจึงโกรธและสั่งให้เณรน้อยทำความสะอาดและขู่สาปไว้ว่าคราวหน้าถ้ายังขี้ปล่อยให้เณรน้อยขี่บนศาลาอีกจะเณรน้อยใช้ปากเลียทำความสะอาด เณรน้อยรู้สึกเจ็บใจคิดอุบายแก้ผิดหลวงพ่อบอก โดยซื้อน้ำตาลปีบมาทำเป็นเหมือนขี่ไก่หยอดบนศาลาพอหลวงพ่อกลับมาเห็นเข้าจึงโกรธมาก สั่งลงโทษให้เณรน้อยใช้ปากเลียกินให้หมด เณรน้อยได้ทีแสร้งทำทำไม่ยอมทำเพื่อหลวงให้หลวงพ่อบอกใจ เสร็จแล้วจึงใช้ปากเลียกินน้ำตาลอย่างเอร็ดอร่อยหลวงพ่อบอกเห็นดังนั้นจึงถามเณรน้อยว่าไม่เหม็นหรืออย่างไร ส่วนเณรน้อย

บอกว่าไม่เหมือนกลับหวานเสียอีก ด้วยความสงสัยหลวงพ่อก็ลงจิมดูจึงรู้ว่าชีโก่มีรสหวานจริงวันหลังหลวงพ่อก็บอกณเณรน้อยถ้าโก่ขึ้นมาขึ้นบนศาลาอีก ณเณรน้อยไม่ต้องไล่โก่ปล่อยให้มันชี หลวงพ่อก็จะทำความสะดวกเอง ณเณรน้อยได้ทีจึงปล่อยให้โก่ขึ้นมาขึ้นบนศาลา หลวงพ่อกลับมาเห็นชีโก่เต็มศาลาจึงรีบบอกณเณรน้อยว่าไม่ต้องทำอะไรสะดวก ตนจะจัดการเองแต่พอหลวงพ่อก็ใช้ปากเลียชีโก่กองแรกเท่านั้น ก็รู้สึกเหม็นแทบอาเจียน จึงถามณเณรน้อยว่าวันนี้ทำไมชีโก่จึงมีรสชาติเหม็นนักณเณรน้อยบอกว่ามันเป็นโคคนละฝูงกัน หลวงพ่อก็ถามว่าทำไมชีโก่ฝูงนี้จึงเหม็นไม่เหมือนชีโก่ฝูงก่อนณเณรน้อยจึงบอกความจริงว่า ที่ไม่เหมือนกันเพราะชีโก่ฝูงก่อนเป็นชีโก่ก้นตาลปืบแต่ชีโก่ฝูงนี้เป็นชีโก่จริง ๆ ในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่ณเณรน้อยคิดอุบายให้หลวงพ่อตายใจว่าชีโก่หวานโดยใช้น้ำตาลปืบแทนชีโก่ การที่หลวงพ่อดหลงเชื่อแล้วบอกณเณรน้อยให้ปล่อยให้โก่ขึ้นมาขึ้นบนศาลาได้โดยหลวงพ่อก็ใช้ปากทำอะไรสะดวกเอง การที่หลวงพ่อดถูกณเณรน้อยหลอกให้กินชีโก่จริง ๆ จนแทบอาเจียน

28) หลวงพ่อเสียดิ (Tale of Old Monk and Young Novice, 151)

หลวงพ่อยู่กับณเณรน้อยหนึ่งรูป หลังจากที่ดินเพลเสร็จหลวงพ่อกับณเณรน้อยก็ช่วยกันกวาดทำความสะอาดบริเวณวัด ในขณะที่นั้นมีพ่อค้าควายต่างถิ่น 3 คน เดินทางผ่านทางนั้นจึงแวะที่วัดเพื่อพักเหนื่อยและเกิดความหิวจึงขออาหารเหลือจากบิณฑบาตมาประทังความหิว หลวงพ่อเห็นว่ากับข้าวก็หมดแล้ว แต่ด้วยความสงสารพ่อค้าควายทั้งสาม จึงชี้ไปที่ต้นมะพร้าวในวัดแล้วบอกว่า ถ้ากินได้ก็ให้กินถ้ากินไม่ได้ก็ไม่ต้องกิน พ่อค้าทั้งสามคนจึงช่วยกันป็นต้นมะพร้าวเก็บลูกมะพร้าวมาผ่าตมน้ำกินเนื้อมะพร้าวกินเสร็จแล้วขอลาหลวงพ่อดเดินทางต่อ หลังจากที่พักจากไปไม่นาน หลวงพ่อก็เหลือบไปดูเหมือนเปลือกรมะพร้าวจำนวนมากภายในวัด จึงโมโหมากที่พ่อค้าทั้งสามกินแล้วไม่รู้จักเก็บกวาดขยะให้เรียบร้อย จึงบอกฝากณเณรน้อยให้วิ่งไปดำพ่อค้าด้วยคำว่า ให้หมาเย็ดแม่พวกท่าน 500 ตัว พ่อค้าด้วยความมีไหวพริบดีจึงฝากณเณรน้อยไปบอกว่าหมาเย็ดแม่ตั้ง 500 ตัวนั้นพวกตนรับไม่หมดแน่เพราะพวกตนมีแค่สามคน จึงขอรับไว้คนละ 100 ตัวรวมเป็น 300 ตัว ส่วนอีก 200 ตัวนั้นพวกตนขอคืนให้หลวงพ่อดไป ณเณรน้อยจึงรีบกลับมาบอกหลวงพ่อดว่าพ่อค้าควายขอรับหมาเย็ดแม่ไว้ 300 ตัว ส่วนหมาเย็ดแม่อีก 200 ตัว พวกเขาคืนให้หลวงพ่อดแล้วหลวงพ่อดไม่ทันนึกคิดว่าตนเองถูกพ่อค้าหลอกตาจึงตกลงกับณเณรน้อยว่า จะแบ่งหมาเย็ดแม่คนละ 100 ตัว ในเรื่องนี้ ความขบขันเกิดจากการที่หลวงพ่อดฝากณเณรน้อยไปดำพวกพ่อค้าด้วยคำว่า หมาสี่แม่พวกเจ้า 500 โด ซึ่งเป็นคำด่าภาษาอีสาน และพ่อค้าด่าตอบด้วยไหวพริบดีปฏิภาณว่า คืนหมาสี่แม่ 200 ตัวให้หลวงพ่อดซึ่งเป็นการใช้คำด่าแปลงให้เป็นคำพูดปกติเพื่อด่าตอบ การที่

หลวงพ่อก็ไม่ทันนึกคิดว่าตนเองถูกตำหนิและยังแบ่งหมาสีแม่ กับเณรน้อยคนละ 100 ตัว เหมือนกับว่าไม่ได้ถูกตำ

สรุปผลการศึกษา

กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานมุกตลกภาคอีสานเรื่องหัวพอกับจวน้อย ซึ่งสามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากตัวเรื่องนิทานที่คัดเลือกมาจำนวน 28 เรื่อง โดยวิเคราะห์จากการผูกปมของเรื่องของพฤติกรรมการขัดแย้งของหลวงพ่อกับเณรน้อยซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีขมขำ ทฤษฎีผิดฝาผิดตัว ทฤษฎีการปลดปล่อย และการใช้ภาษาคำผวน คำปริศนา เพื่อสร้างอารมณ์ขัน ดังนี้

เรื่อง **โลกมากมกกลาหาย** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ว่าเจ้าภาพงานแต่งงานใช้คำผวนว่า คั่วงา ซึ่งผวนว่า ฆ่าวัว ทำให้หลวงพ่อบ้าใจผิดว่าเป็นคั่วงาจริงๆ และความเข้าใจผิดของหลวงพ่อก็คือ บักแดงเขาโขง คือเป็นควายเผือกตัวใหญ่ แต่แท้จริงแล้ว บักแดง คือ พริกสีแดง และ เขาโขง คือ มะขาม ในภาษาอีสาน

เรื่อง **เณรน้อยไม่รู้จักศีล** ความขบขันเกิดจากปมเรื่องที่ เณรน้อยคิดว่าศีลเป็นรูปธรรมซึ่งความจริงแล้วศีลเป็นนามธรรม และ การที่หลวงพ่อบอกให้พวกเณรน้อยกินขี้มูกตัวเองโดยบอกว่าเป็นตัวเป็น ๆ ของศีล

เรื่อง **ใกล้เกลือกินต่าง** ความขบขัน เกิดจากเหตุการณ์ที่เณรน้อยไม่รู้วิธีประเคนว่าคือการถวายของของแก่พระทุกๆ ไปจึงทุบหัวหลวงพ่อก และ การที่หลวงพ่อดึงตัวเปล่าเพราะโดนทุบหัวเพราะสอนวิธีประเคนแบบผิด ๆ ให้เพราะความหิวจนโกรธ

เรื่อง **หลวงพ่อยากกินหน่อไม้** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกินหน่อไม้ส่วนโคนที่แข็งส่วนตนเองกินส่วนปลายที่อ่อนกว่า และ การที่เณรน้อยหลอกให้หลวงพ่อกินหน่อไม้ส่วนโคนเพื่อรักษาอาการป่วยแต่กลับเกิดเป็นตุ่มขึ้นแทน การที่เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกินหน่อไม้มาฉั้่นอีก ถ้าหลวงพ่อยอมให้ตนนั่งหน้าหลวงพ่อกินก็กินมันต์

เรื่อง **หลวงพ่อยากกินบักเขือ** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อกินเณรหลอกให้ขึ้นไปปีนตบาคกลางดึก การที่หลวงพ่อกินหน่อไม้ได้ต้นมะเขือจนถูกหญิงชาวบ้านหยิกหัวไล่แต่ร้องไม่ได้เพราะกลัวโยมจะตกใจ การที่เณรน้อยแกล้งกระซอกจิวรหลวงพ่อก

ออกทำให้จิวรติงหัวหลวงพ่อไปโดนเสาจนแตก การที่เณรน้อยเอาขมิ้นใส่เกลือและมะนาวให้โดยหลอกหลวงพ่อหาหัวโดยอ้างว่าเป็นยา การที่หลวงพ่อกจะแก้เผ็ดเณรน้อยแต่ถูกเณรน้อยหลอกให้ไปนอนใต้ต้นมะกอกจนลูกมะกอกหล่นใส่หัวแตก

เรื่อง **หลวงพ่อกำ** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อกำทำนายเรื่องไถหายถูกเพราะใช้อุบายหลอกชาวบ้าน หลวงพ่อกำทำนายเรื่องเงินหายถูกเพราะบังเอิญชื่อเหมือนกัน การที่หลวงพ่อกำทำนายเรื่องปืนหายถูกเพราะบังเอิญ งามได้ในน้ำ หลวงพ่อกำเทศน์ได้โดยใช้การจำชื่อต้นไม้ด้วยกลอุบายของเณรเณรน้อยหลอกให้หลวงพ่อกำหาบเกลือและตัวเองไปขี้ม้าแทนหลวงพ่อกำหลวงพ่อกำซ่อนเกลือในน้ำจนละลายหมดเพราะความโง่เขลา เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกำให้ตบเงี่ยงปลาตุ๊ก เณรน้อยโกหกหลวงพ่อกำว่าแมลงวันกินปลาหมด หลวงพ่อกำถูกเณรน้อยตีที่จมูกจนตายเพราะความโง่ของตัวเอง

เรื่อง **หลวงพ่อยากินหมากน้ำ** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ เณรน้อยหลอกให้หลวงพ่อกำตื่นไปบิณฑบาตกลางดึก หลวงพ่อกำไปนอนใต้ต้นน้ำเต้าแล้วโดนหยิกหัวแต่ไม่กล้าร้องเพราะกลัวโยมตกใจ หลวงพ่อกำเอาขมิ้นทาหัวจนเหลืองและไปซ่อนที่กอกหญ้าเพราะกลัวโยมจะเห็น โยมเอาดินกลบหัวหลวงพ่อกำที่หลบข้างกอกหญ้าเพราะเข้าใจว่าเป็นกองขี้ เณรน้อยช่วยเอาส้อมไปมาครอบหลวงพ่อกำไว้ให้เป็นเหมือนขังไก่ เณรน้อยเอาจิวรมาคลุมส้อมหลวงพ่อกำไว้เพราะกลัวโยมจะเห็น

เรื่อง **หลวงพ่อกะทอ** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ หลวงพ่อกำเอาเปรียบเณรน้อยโดยให้เก็บใบตองในป่าช้าคนเดียวส่วนตนเองแอบไปนอนหลับอย่างสบายหลวงพ่อกำถูกเณรน้อยแก้เผ็ดโดยหลอกให้หาบกล้วยบัว

เรื่อง **หลวงพ่อน้องควาย** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ เณรน้อยหลอกให้หลวงพ่อกำเอามือล้างตุตควายเพื่อเอารกควาย ควายตกใจแล้วหุบตุตเข้าทำให้มือหลวงพ่อกำติดไปด้วยควายวิ่งโดยหมีมือหลวงพ่อกำติดอยู่ที่ตุต เณรน้อยใช้คำผวนว่าแยะคันทัน ซึ่งผวนว่ายันคันแทเพื่อให้หลวงพ่อกำสลัดมือออกด้วยการยันคันนา

เรื่อง **เกลือเป็นเหตุ** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกำว่าการหาบเกลือไม่หนักโดยแกล้งหลับตาเดินเข้าไปมาอย่างสนุกสนานหลวงพ่อกำหลงกลไปหาบเกลือแทนเณรน้อย หลวงพ่อกำไปซ่อนเกลือในน้ำจนละลายหมดเพราะความโง่ เณรน้อยหลอกหลวงพ่อกำให้ตบเงี่ยงปลาตุ๊กจนปีกมือปวดทรมานเณรน้อยกินปลาหมดแล้วโกหกว่าแมลงวันกินหมด หลวงพ่อกำบอกให้เณรน้อยตีแมลงวันที่ยังจับกุมตนเองจนได้รับบาดเจ็บสาหัสเพราะความ

โง่บวกความโง่

เรื่อง **หลวงพ่อดีลัก** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ หลวงพ่อเลี้ยงม้าไว้ และตกลงว่าจะยกม้าให้แก่เณรน้อยถ้าเณรน้อยทำให้ท่านลงจากหลังม้าได้ เณรน้อยใช้กลอุบายหลอกให้หลวงพ่อดิ่งจากหลังม้าจนเสียม้า หลวงพ่อนั่งบนธรรมาสันไม้ระมัดระวังจนอวัยวะเพศโผล่จนชาวบ้านไม่นิมนต์ให้เทศน์

เรื่อง **หลวงพ่อดุดต** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ หลวงพ่อดุดตในงานนิมนต์ เพราะกลิ่นไม่ไหวส่งกลิ่นเหม็น เณรน้อยใช้คำพูดหลอกด่าว่าตดหลวงพ่อดุดตเหมือนส่วนประสมข้าวเกรียบ ซึ่งจริง ๆ แล้ว ส่วนประสมข้าวเกรียบ คือเครื่องตดหมา ซึ่งมีกลิ่นเหม็นมาก

เรื่อง **หลวงพ่อดูม** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อดีลักที่เคยมีวิชาอาคม แต่ภายหลังถูกเณรน้อยท้วงติงว่าท่องผิดจึงเกิดความสงสัยในมนต์ของตัวเองและขาดความเชื่อมั่น จึงไม่สามารถเสกหินให้เป็นมันเหมือนเดิม

เรื่อง **หลวงพ่อดูม** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อดีลักกับเณรน้อย เล่นหมากรุกกันจนลืมทำวัตรสวดมนต์อาบน้ำพักพ่อน หลวงพ่อเดินหลับไปบิดขาตดตอนเช้า หลวงพ่อดูมแต่ละเมอถึงเรื่องเล่นหมากรุกจนไม่ได้ยินเณรน้อยบอกให้บิดขาตดเพื่อตักบาตรหลวงพ่อดีลักไม่ยอมเปิดบาตรเพราะมัวคิดถึงแต่เรื่องเปิดทางหมากรุกเพราะเกรงว่าเณรน้อยจะกินรวบเข้าฮอร์ต

เรื่อง **เณรน้อยตีตม** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่กลุ่มเณรน้อยเล่นไฟแล้วถูกหลวงพ่อดีลักจับได้เพราะว่าคนที่ไม่ได้เล่นกับคนอื่นเพราะส่งเสียงดังให้รีบตีตม หลวงพ่อดีลักไม่รู้ว่าการตีตมของพวกเขาเณรน้อย คือ การเล่นไฟอย่างหนึ่ง จึงไม่ดูดาพวกเณรน้อยที่เล่นไฟอยู่ช้ายอนุญาตให้เณรน้อยเล่นไฟกันต่อไปได้อีก

เรื่อง **หลวงพ่อดีลัก** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ หลวงพ่อดีลักเล่นแต่ไม้ระวางจนเณรเห็นอวัยวะเพศออก เณรน้อยหลอกหลวงพ่อดีลักว่าบ้านตักลองประชุมจับกวางหลงเข้าหมู่บ้านว่าเป็นเรื่องการจับคนอวัยวะเพศออก หลวงพ่อดีลักเกิดความกลัวจึงหนีไปซ่อนที่จอมปลวกท้ายหมู่บ้านเพราะว่าตัวท่านเองก็อวัยวะเพศออกเหมือนกันชาวบ้านวิ่งไล่กวางไปจอมปลวกท้ายหมู่บ้านทำให้หลวงพ่อดีลักเข้าใจผิดคิดว่าชาวบ้านวิ่งไล่ตนหลวงพ่อดีลักรับสารภาพว่าตนเองอวัยวะเพศออก ทั้ง ๆ ที่ชาวบ้านไม่ได้ถามเลยและเป็นคนละเรื่องกัน

เรื่อง **ห่วยใต้ดิน** ความขบขันเกิดจากการณ์ที่ หลวงพ่อกับเณรน้อยคุยกันเรื่อง ห่วยใต้ดิน ซึ่งในความเป็นจริงยังไม่ใครซื้อแม้แต่คนเดียว และ ยังไม่มีใครถูกห่วยแม้แต่คนเดียว แต่ทั้งคู่กลับมาทะเลาะกันถึงเรื่องได้เงินรางวัลแล้วจะซื้อผ้ากับซื้อผักซึ่งยังไม่เกิดขึ้นถึงขั้นชกต่อยกันเพราะตกลงกันไม่ได้ว่าใครผิดใครถูก

เรื่อง **หลวงพ่อกับหมาส้มโอ** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อกับหมาส้มโอไว้กินคนเดียว เณรน้อยแอบกินส้มโอลูกที่หลวงพ่อกับหมาส้มโอแล้วยัดนุ่นและมูลสัตว์ไว้ข้างในแทน หลวงพ่อชวนเพื่อนมากินส้มโอ ต่างฝ่ายต่างผลัดกันดม ส้มโอไปมาแล้วเอ่ยว่ากลิ่นทั้งหอมทั้งเหม็น หลวงพ่อและเพื่อนถูกเณรหลอกให้กินเนื้อส้มโอที่ปนมูลสัตว์เข้าไป เณรน้อยแกล้งหลวงพ่อบอกว่าตนเองบาดเจ็บจึงไม่ถูกตีในเรื่องที่ตนกลิ่นแกล้งหลวงพ่อ

เรื่อง **หลวงพ่อกับก้อนเกลือเผา** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่เณรน้อยหลอกหลวงพ่อบอกว่าก้อนเกลือเผาไฟสีดาคือตับควาย เณรน้อยหลอกหลวงพ่อให้เอาमीอัสเข้าไปในตับควายเพื่อเอาตับควาย เณรน้อยใช้คำพวนว่าแยคันหัน-ยันคันแห (ยันคันนา) เพื่อบอกให้หลวงพ่อทำหมีหรือหลุดจากตับควายหลวงพ่อดีเณรเบา ๆ แต่เณรล้มลง จึงคิดว่าแกล้งทำโดยไม่ทราบว่าเป็นเณรน้อยยื่นหัวเราะจนท้องแข็งตาย

เรื่อง **หลวงพ่อบอดปลาขาว** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อกับลูกแก้วและบอดปลาไวนานเกินไปจนสองสิ่งเน่าและเปลี่ยนสีหลวงพ่อบอกกับชาวบ้านว่าตนมีลูกแก้ววิเศษที่จะไปเที่ยวได้และบอกว่าจะลาญาติโยมไปพักผ่อน 2 เดือนหลวงพ่อบอดปลาขาวเพื่อเหาะไปแต่กลับตกห่อระฆังบาดเจ็บสาหัสต่อหน้าชาวบ้านมาชุมนุมที่วัด

เรื่อง **หลวงพ่อบั๊กหวาน** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ โยมของเณรน้อยแกล้งหลวงพ่อ โดยถวายท่อนไม้ที่ผูกกับหางปลาให้หลวงพ่อเพื่อแก้เผ็ดหลวงพ่อที่เป็นคนตระหนี่ไม่แบ่งปลาให้เณรหลวงพ่อกอธที่เสียชีวิตจึงขำท่อนไม้ไปชนเสาแล้วกระเด็นมาถูกคิ้วตัวเองแตก หลวงพ่อกิ้วแตกแต่พูดแก้เอาว่าตนเองถูกปลากัดเมื่อถูกเณรน้อยถาม หลวงพ่อเดินพลาดตกสะพานเพราะมัวแต่เหลียวหลังไปขอปลากับเณรน้อยเณรน้อยพูดคักคอหลวงพ่อบอกว่าท่านไม่ชอบหวานในงาน ทั้ง ๆ ที่หลวงพ่อนั้นชอบหวานมาก

เรื่อง **หลวงพ่อบั๊กหวาน** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ หลวงพ่อกับเณรน้อยไปรักหญิงสาวชาวบ้านคนเดียวกันหลวงพ่อกับเณรน้อยหลอกว่าหญิงสาวเป็นบอดและบอกหญิงสาวว่าหลวงพ่อบั๊กหวาน หลวงพ่อและหญิงสาวหลงกลเณรน้อยและเชื่อว่าอีกฝ่ายเป็นบอดและมีหางตามที่เณรน้อยวางแผนไว้ หลวงพ่อบอกเณรว่าหญิงสาวเป็นบอดจริงแต่เณรน้อยบอก

หลวงพ่อกับตัวเองได้ปราบปอบไปแล้ว

เรื่อง **โง้งจนไม่รู้ว่าจะตัวเองโง้ง** ความขบขันเกิดจากปมเรื่องที่ หลวงพ่อตั้งกฎกติกาไว้ว่าห้ามพูดคุยกันแต่สุดท้ายหลวงพ่อก็ปล่อยพูดเสียเอง หลวงพ่อนับว่าไม่ถึงสิบตัวเพราะไม่นับตัวที่ตนเองขี้อยู่ หลวงพ่อเห็นณเณรน้อยฉีรดก้าแพงจึงหลอกด่าณเณรน้อยโดยบอกให้ยกขาขึ้นข้างหนึ่งณเณรเสียรู้โดยไม่ทราบว่าคุณหลวงพ่อกลอกด่าว่าเป็นหมา

เรื่อง **ลักกินข้าวแลง** ความขบขันเกิดจากปมเรื่องที่ หลวงพ่อและณเณรน้อยต่างคนต่างวางแผนที่จะเก็บอาหารไว้ฉนั้นเย็น กลางดึกหลวงพ่อกับณเณรน้อยต่างก็ยื่นมือไปถูบาตรเกิดเสียงดังแล้วทำเสียงแมวเพราะเกรงอีกฝ่ายจะรู้ทั้งคู่ยื่นมือไปชนกันโดยบังเอิญจนยากที่จะชักมือกลับได้ทันหลวงพ่อยอมรับสารภาพและชวนณเณรน้อยฉนั้นเย็นด้วยกัน

เรื่อง **หลวงพ่อบี** ความขบขันเกิดจากปมเรื่องที่หลวงพ่อบอกอ่านหนังสือไม่ออกจึงไม่มีใครเลื่อมใสจึงใช้กลอุบายซ่อนควายแล้วให้ณเณรน้อยไปบอกชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านเลื่อมใส หลวงพ่อบอกควายว่าไม่ได้เพราะณเณรน้อยสอนให้ด่าแล้วพูดขึ้นพูดนม หลวงพ่อกับณเณรน้อยเอาชนะพระณเณรวัดอื่นได้เพราะการท่องจำคำผวนไปตามการเดินของปูบันโบลานในกระดั่ง

เรื่อง **หลวงพ่อบีได้ยา** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ หลวงพ่อบอกอ่านหนังสือไม่ออกแต่สามารถพูดหลายประโยคเพราะท่องจำคำที่ณเณรน้อยบอกไว้ หลวงพ่อกลายเป็นหมอดูแม่นยำเพราะกลอุบายของณเณรน้อยหลวงพ่อบอกทำนายฝนตกได้ถูกต้องเพราะบังเอิญได้ยินเสียงกบเขี่ยต๋อง

เรื่อง **หลวงพ่อบีไก่หวอด** ความขบขันเกิดจากเหตุการณ์ที่ณเณรน้อยใช้กลอุบายทำให้ปากเสียกินขี้ไก่ปลอมจากน้ำตาลปี๊ปเพื่อลวงให้หลวงพ่อบีตายใจว่าขี้ไก่หวอด หลวงพ่อบีหลงเชื่อจึงบอกณเณรน้อยให้ปล่อยให้ไก่ขึ้นมาขี้นบนศาลาได้โดยท่านจะใช้ปากเลียทำความสะอาดเอง หลวงพ่อบีถูกณเณรน้อยหลอกให้กินขี้ไก่จริง ๆ จนอาเจียนออก

เรื่อง **หลวงพ่อบีเสีย** ความขบขันเกิดจากปมเรื่องที่หลวงพ่อบีฝากณเณรน้อยไปด่าพวกพ่อด่าควายด้วยคำว่า "ให้หมา 500 ตัวเย็ดแม่พ่อด่าพ่อด่า" ความมีไหวพริบปฏิภาณแก้คำว่า "ขอคืนหมา 200 ที่เย็ดแม่ให้หลวงพ่อบี" ซึ่งเป็นการแปลงสำนวนคำด่าให้เป็นคำพูดปกติเพื่อด่าตอบ หลวงพ่อบีไม่ทันนึกคิดว่าตนเองถูกด่า กลับตกลงกันแบ่งหมา 100 ตัวที่เย็ดแม่กับณเณรน้อยเสมือนหนึ่งว่าตนเองไม่ได้ถูกด่า

Reference

- Attardo, S. (1994). *Linguistic Theories of Humor*. New York: Mouton de Gruyter.
- Chanbanchee, Y. (2008). *The Techniques of Thai Humour in the Prose of Ketsaepsawas Palakawong Na Ayudhya*. Master's Thesis, Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Klahwikgid, W. (2005). *Humour in text Sms*. Master's Thesis, Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Liaophenseng, S (2009). *Khati chon witthaya*. (In Thai) [Folklore]. Khonkean: khlang nana witthaya.
- Sastri, S. (1983). *Rai ngan wichai khwam talok nai lakhon nok*. (in Thai) [Research Report on Humorous Structure in Lakhon Nok]. Bangkok: Faculty of Arts, Chulalongkorn University.
- Senasui, P. S. (2003). *Nithan Huapho Kap Chua Noi*. (In Thai). [Tale of Old Monk and Young Novice]. Khonkean: Maha-Utr Press.
- Wimonchan, S. (2005). *Khao chai katun*. (in Thai) [Understanding Cartoon]. Bangkok: Rueankaeo.